

קרימינולוגיה ומדעי המשטרה

שם ביה"ס:
תיכון גמנסיה

ישוב:
באר שבע

תחום הדעת:
מדעי החברה

מס' יחידות לימוד:
5 יחידות לימוד

סמל מוסד:
641142

כותבי התכנית:
יעל לזמי
בסיוע: ז'אן אלוש,
חגית בן שאנן, עדי אלי

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

תאריך עדכון שער
תשפ"א

תוכן עניינים

נושא	עמוד
רקע והסיבות לפיתוח התכנית	3
ייחודיותה של התכנית	3
הרציונל לבחירת התכנים ורצף הוראתם	5
דרכי ההוראה וההערכה בתכנית	6
כותבי התכנית וצוות ההוראה	7
מטרות התכנית	8
טבלה 1- מפרט תכנים 2 יח"ל- קרימינולוגיה	11
טבלה 2- מפרט תכנים 2 יח"ל - מדעי המשטרה	33
ביבליוגרפיה ומקורות עזר למורה	46
נספחים- דוגמאות למטלות הערכה חלופית	51

רקע והסיבות לפיתוח התכנית

תיכון גימנסיה ב"ש הינו מוסד חינוכי הפועל שלא למטרות רווח (מלכ"ר), מוכר ובפיקוח משרד החינוך והוא אחד משמונה תיכונים, בפריסה ארצית השייכים לרשת גימנסיה ו"לפרויקט 100". הרשת הוקמה על מנת לספק פתרון אלטרנטיבי לתלמידים אשר לא הצליחו בבתי ספר ציבוריים מסיבות שונות. באמצעות העמדת התלמיד במרכז, עבודה בקבוצות למידה קטנות ויחס אישי, מתאפשר מימוש אישי ולימודי. בביה"ס מתקיימות בחינות בגרות אינטרניות ובהיותו מסגרת קטנה הוא מעניק סביבת למידה משפחתית, חמימה, סובלנית, תומכת ואוהבת.

בתיכון חט"ע כיתות י"ב). בביה"ס לומדים 90 תלמידים מכל מרחב נגב (ב"ש, אופקים, נתיבות, שדרות, ירוחם, דימונה, ערד, חבל אשכול, מושבים, קיבוצים). ביה"ס קולט תלמידים בעלי פוטנציאל לימודי גבוה, אולם, בשל מגוון גורמים מעכבי למידה: לקות למידה, קשיי קשב וריכוז, קשיים חברתיים, רגשיים ומשפחתיים, קשיים על רצף הפרעת תקשורת וקשיי הסתגלות למסגרת, לא צלח בידם לממש פוטנציאל זה במסגרות בהן למדו. הצלחתו של התלמיד בבחינות הבגרות ופיתוח כישוריו האינטלקטואליים, הרגשיים והחברתיים, הינם בעלי חשיבות עליונה והם מהווים את אבני הדרך על פיהם פועל ביה"ס. אנו פועלים למתן מענה לצורך בקשר ושייכות, לצורך בתחושת מסוגלות ולצורך באוטונומיה של התלמיד, מתוך אמונה כי סיפוק צרכים אלו יתרום להתפתחות מיטבית, למוטיבציה פנימית, למימוש פוטנציאל לימודי ולהסתגלות רגשית וחברתית. בתיכון פועלות תכניות מיוחדות המאפשרות לתלמיד העשרה בתחומים אישיים, ערכיים וקהילתיים, אשר יתרמו בצורה משמעותית לחייו כבוגר בקהילה, הפועל מתוך תפיסה ערכית-אזרחית המחוברת לארץ, למורשת ולמדינה.

סיבות והנמקות

מתוך כל זאת, אנו מעוניינים לפתוח מגמת מדעי משטרה וקרימינולוגיה, בהתמחות פשיעת סייבר. **מגמה זו תאפשר להפוך את הסיכון לסיכוי** - סיכוי למעורבות פעילה בקהילה, סיכוי לתרבות פנאי אחרת, בריאה ומועילה, סיכוי להפוך לבוגרים משמעותיים ותורמים לקהילה, סיכוי לפתיחת אפיקים חדשים שלא נפתחו אליהם קודם לכן, סיכוי לרכישת כישורי חיים שיאפשרו מיצוי יכולות ופיתוח אישי ומקצועי עתידי. למעשה, לאפשר לתלמידים העצמה אשר מתוכה ירשו לעצמם לחלום חלומות, לראות מעבר לאופק, להאמין בעצמם ולהאמין ביכולתם להיות חלק מקהילה ופועלים מתוך תפיסה ערכית-אזרחית המחוברת לארץ ולמדינה.

התכנית תאפשר רכישת השכלה פורמאלית ובגרות מלאה לצד אפיק שירות צבאי משמעותי (שירות במג"ב או שח"מ, שכבר הוסדר על ידי גורמים בכירים במשטרה מול אגף הגיוס לצה"ל) ולצד אפיק קרייריסטי אפשרי במשטרה (בכפוף לתנאי הגיוס הנדרשים)

את התוכנית יוביל סנ"צ בדימוס ז'אן אלוש, בוגר תואר שני במדעי המדינה וקרימינולוגיה, סיים את שירותו במשטרה כראש אגף מודיעין מחוז דרום, שנים רבות עסק בתחום הבילוש, מודיעין וחקירות ובפרק זמן משמעותי בהדרכה בבית ספר לשוטרים! ז'אן ילמד את מדעי המשטרה, יתאם וילווה את כל מסגרת המעטפת ללמידה הפורמאלית, אשר תפורט בהמשך ויהווה מנטור אישי לתלמידים.

ייחודיותה של התכנית

ייחודה של התכנית באה לידי ביטוי בני משורים:

האחד- בשילוב נושאי הלימוד: קרימינולוגיה ומדעי משטרה, כאשר נושא ההעמקה המרכזי הוא פשיעת סייבר.

השני- תכנית המעטפת לתכנית הלימוד הפורמאלית המספקת תמיכה וליוויי ושל משטרת ישראל - מחוז דרום, המתקיימת בצמוד לתכנים הנלמדים בכיתה וממחישה את התכנים עבור התלמידים אשר רואים, שומעים ומתנסים בפועל במה שנלמד

בכיתה. עבור האוכלוסייה שלנו, זוהי תרומה מעמיקה ומשמעותית להפנמת הנלמד מצד אחד ומצד שני פיתוח עמדות חיוביות כלפי עבודת המשטרה תוך הבנת עבודתה ומשמעותה.

תכנית המעטפת כוללת :

ימי גיבוש : תחילת שנה- ביחידת בע"ח של המשטרה, יחידת הכלבנים בשוקת ויחידת הפרשים באשקלון
סיום שנה- ביחידות מיוחדות בשירות המשטרה באג"מ לכיש: יס"מ, שיטור ימי ומג"ב

יום ספורט תלמידים-שוטרים

מעורבות קהילתית : התנדבות במשטרה באגפים שונים ומעורבות פעילה בתרגילים עירוניים ומשטרתיים .

בכיתה י' התלמידים עוברים הכשרות לקראת התנדבות מבצעית במשמר האזרחי, מתקבלים כשוטרים מתנדבים (מקבלים תעודה) ומתנדבים בפועל והמעורבות בקהילה והתחלת המעבר מסיכון לסיכוי .

התלמידים יכולים לראות את מוסד המשטרה מנקודת מבט אחרת, נשמרים ממצבי סיכון כדי לא לאבד את תעודת המתנדב, משקיעים מאמץ וזמן לתרום לקהילה ולהיות מעורבים בה ומרגישים מועילים, מעורבים ותורמים . בנוסף לכך – שעות המעורבות בקהילה מהווים את הנדרש לבגרות החברתית של התלמידים .

פעילויות וספורים ייחודיים

ביקור במכללה הלאומית לשוטרים : הכוללת חשיפה לשח"מ

קורס קרב מגע

גדנ"א בבסיס מג"ב

מגמת הלימוד - קרימינולוגיה ומדעי המשטרה

תכנית הלימודים תעניק ללומדים 5 יחידות לימוד לבגרות והיא תתפרס על 3 שנות לימוד (י-יב'), לפי החלוקה הבאה :

מבוא למדעי החברה וקרימינולוגיה- 2 יחידות לימוד

מדעי המשטרה- 2 יחידות לימוד

עבודת חקר בנושא פשיעת סייבר- 1 יחידות לימוד

כיתה יב'		כיתה יא'		כיתה י'		המקצוע
70%	30%	70%	30%	70%	30%	
		מחצית שנייה של תכני הלימודי לבגרות: במדעי החברה + תיאוריות בקרימינולוגיה עבריינות נוער, פנולוגיה	חלופות הערכה בנושא עבריינות סייבר (מניעה)	מחצית מתכני הלימוד לבגרות: מבוא למדעי החברה		מבוא למדעי החברה וקרימינולוגיה
מחצית שנייה של תכני הלימוד לציון			חלופות הערכה בנושא עבריינות סייבר	מחצית מתכני הלימוד לציון המסכם:		מדעי המשטרה

מסכם: מדעי המשטרה				מדעי המשטרה		
עבודת חקר						כמקובל במדעי החברה

הרציונל לבחירת התכנים ורצף הוראתם:

התכנית תלמד במשך 3 שנים והיא מתבססת על מבוא שבו ילמדו תיאוריות שונות המסבירות תופעות חברתיות בכלל ואת תופעת העבריינות בפרט וכן מושגים רלוונטיים. לשם כך היא תחל בהוראת תכנים מתחום מדעי החברה (סוציולוגיה ופסיכולוגיה) כשלמעשה כול נושא שילמד בהמשך יהיה מבוסס על ידע קודם בתחום הסוציולוגיה או הפסיכולוגיה (למידה ספירלית), כך למשל נושא הקבוצה נלמד בכיתה י' ובהמשך חוזרים אליו בכיתה י"א כאשר הדגש הוא על השפעות הקבוצה על חבריה בתחום של סטייה ועבריינות. הדבר יאפשר העמקה של הידע והבנה של התלמידים בתחום זה. התכנים שנבחרו הן בחלק המבוא והן בהמשך בתחום הקרימינולוגיה נמצאים בזיקה תיאורטית ומספקים היבטים שונים לאותם מאפיינים חברתיים שיכולים להוביל להתנהגות נורמטיבית או להתנהגות עבריינית. בהמשך יש העמקה בתחום עבריינות הסייבר כמקרה ייחודי של התנהגות עבריינית. התכנית עוסקת בתחומים הנוגעים לחברה הישראלית וההמטרה היא ליצור מודעות חברתית בקרב התלמידים, הן לבעיות איתן אנו כחברה, כבית ספר, כמשפחה, מתמודדים, להיות מודעים לסימני מצוקה ותמרורי אזהרה, טרם מתפרצת האלימות החוצה ולהכיר דרכים לצמצום האלימות והעבריינות ולמניעת התמכרויות וכן להגביר את המודעות לסכנות השימוש במרחב הסייבר.

בתחום עבודת המשטרה התכנים מבססים ידע ברעיון השיטור והמשטרה באופן כללי ובהמשך בהתמקדות בעבודת המשטרה כאשר נקודת מבט חוזרת לתחום עבריינות הסייבר ומספקת אפשרות להתמקד בהתנהגות העבריינית שנלמדה בפן הקרימינולוגי ועכשיו נבחנת מנקודת המבט של עבודת המשטרה. התכנית מכילה תכנים בהתאמה לשלב ההתפתחותי בו נמצאים התלמידים (גיל ההתבגרות) מבחינה קוגניטיבית ופסיכולוגית. התכנית כוללת נושאים כמו: מהו שיטור ומהי משטרה, התפתחות השיטור, יעדי ותפקידי המשטרה, אופן קבלת החלטות במשטרה, תפקידי שירות מבחן לנוער, ההליך הפלילי, התמודדות עם אלימות בקרב בני נוער, היכרות עם יחידות המשטרה השונות ועוד. מעורבות המשטרה בפעילויות היומיומיות בביה"ס והמפגש האישי עם קצין המשטרה שמלווה את התכנית ויהווה עבורם מנטור, יסייעו בגיבוש עמדות חיוביות יותר של התלמידים כלפי המשטרה שיהיו גם שגרירי ערכים ועמדות לבני נוער אחרים בסביבתם.

בתחום היחידה ה-5 (עבודת החקר) יעמיקו התלמידים בנושאים הקשורים בעבריינות הסייבר תוך התמקדות בבעיות הנוצרות בעקבותיה. בעבודה זו תעשה אינטגרציה של מידע הן מתחום המבוא למדעי החברה והקרימינולוגיה והן מתחום מדעי המשטרה.

התכנית מאפשרת לתלמידים לפתח את ההבנה וההכרה בחשיבותה של מחשבה לפני מעשה והסתכלות על התוצאות האפשריות- אם יבצעו מעשי עבריינות על עתידם החברתי והמקצועי ופיתוח ההכרה שהפשע לא משתלם. מושם דגש על נושא עבריינות נוער על מנת לאפשר לתלמידים לזהות תופעות אלה על השלכותיהן הרגשיות והחברתיות, להתריע עליהן בזמן, לבקש עזרה בלי תחושות של חשש, בושה ואשמה, להכיר בחלופות התנהגותיות לפתרון מצבים העשויים להוביל לאלימות.

הבחירה בנושא עבריינות הסייבר נובע מכך שרשתות חברתיות הן כלי אהוב ומקובל ביותר על בני נוער והן משנות במידה ניכרת את השימוש של בני נוער באינטרנט ואת מרקם החיים החברתיים שלהם. לפיכך תחום זה רלוונטי מאוד עבור בני הנוער היום. ככל שהטכנולוגיה מתפתחת ובידינו כלים רבים יותר, אנחנו מתעדכנים ברגע, מוסרים מידע בלחיצת כפתור ומקבלים מידע מבלי לחכות לו כלל. הרבה מאוד מידע עובר ברשת האינטרנט כאשר חלקו מועיל ותורם וחלקו יכול להזיק. במרחב הווירטואלי מתבצעות עבירות פליליות שונות, חלקן מתבצעות בפועל בתוך המחשב כמו: וירוסים, פריצה למאגרי מידע, תקיפת

אתרים, הפצת דואר זבל ועוד, וחלקן נחשבות כעבירות בסביבת המחשב- היינו באמצעותו: פדופיליה, זיוף מסמכים, שוחד, סחר בסמים, הטרדות, שימוש לרעה בכרטיסי אשראי, הוצאת לשון הרע, פגיעה בפרטיות, אימים והימורים. ההתייחסות לעבריינות הסייבר תבוא לידי ביטוי בשני מישורים:

מאפייני פשיעת סייבר מנקודת מבט של הקרימינולוגיה: תעסוק במושגים, מגמות, תיאוריות וחוקים בתחום פשיעת הסייבר: חווית האינטרנט בחייהם של מתבגרים: מודעות, פרשנות, מנגנוני התמודדות והגנה, סכנות ברשת: תפיסות ומנגנוני התמודדות של מתבגרים, מניעים לעבירות מחשב, מיפוי תופעות הפגיעה ומגמות הפגיעה במרחב הסייבר ועוד ועוד... **מאפייני פשיעת סייבר במדעי המשטרה:** משטרת ישראל עוסקת בנושא השימוש של ילדים ונוער באינטרנט, הן בפעולות אכיפה והן בפעילויות מניעה. הליכי חוק ומשפט, אפיון זירת הפגיעה המקוונת, טיפול המשטרה בעבירות מחשב, טיפולוגיה של האקרים, טכנולוגיות מחשוב חדשניות בשירות המשטרה, סייבר טרור ועוד.

מצורפות בהמשך 2 טבלאות:

טבלה 1- מפרט תכנים בקרימינולוגיה

טבלה 2- מפרט תכנים במדעי המשטרה

דרכי ההוראה וההערכה בתכנית:

אחת המטרות בתכנית היא לאפשר ללומדים למצות את יכולותיהם הלימודיות. על מנת שהדבר יתאפשר יוטמעו דרכי הוראה- למידה המאפשרות דיפרנציאליות בין הלומדים וזאת באמצעות דרכי הוראה מגוונות (הרצאות, סיורים, למידה בקבוצות קטנות, בהתאם לסגנונות הלמידה, הנגשת תכנים, מתן אפשרויות בחירה בביצוע מטלות, שימוש במבחנים וחלופות הערכה ועידוד ללמידה עצמית. התכנית תאפשר לפתח בלומדים מכוונות עצמית ללמידה שכן רבים מהתלמידים שבעי כישלונות, רבים אינם מאמינים ביכולתם להגיע להישגים ראויים. באמצעות פיתוח מיומנויות חשיבה גבוהות, מיומנויות ואסטרטגיות למידה, פיתוח יכולות והרגלי עבודה טובים, עידוד ללקיחת אחריות ויוזמה, ניתן לפתח בלומדים תחושת הצלחה ומסוגלות עצמית ואנו רואים בהיבט זה מפתח חשוב לעתידם של התלמידים. חלופות הערכה בקרימינולוגיה ילוו בכתיבת יומן רפלקטיבי שישקף ויסייע לתלמידים לעבד את חוויות הלמידה דוגמאות למגוון חלופות בנספחים.

מבנה הערכה:

מדעי המשטרה		קרימינולוגיה		
הערכה 30%	הערכה 70%	הערכה 30%	הערכה 70%	
טיפול המשטרה בנוער עבריין ומניעת עבריינות סייבר		מיזם מניעת עבריינות סייבר בקרב בני נוער		
	10% דוח סיור		10% ניתוח אירוע	כיתה י'
	20% ריאיון		10% מבחן חומר פתוח	
	10% עץ מבנה		10% דוח צפייה	
	10% דוח סיור		10% מבחן חומר פתוח	

	מבחן פתוח 50%			
כיתה י"א	מבחן חומר פתוח 10% ניתוח אירוע 10% דוח צפייה 10% דוח סיור 10% מבחן חומר פתוח 10%	ניתוח בעיה חברתית 10% זיהוי עבירות מחשב 10% השוואת נורמות 10% זיהוי סיכונים ברשת 20% הפעלת המיזם 25% יומן רפלקטיבי 25%	ניתוח אירוע 50% מטלת השוואה 50%	
כיתה י"ב	סטטיסטיקה 10% ניתוח אירוע 15% הצגת דילמה 25% מבחן חומר פתוח 50%			
ציון הגשה	תלמידאות 10% ציון י + יא (כנ"ל) 40% בחינת מתכונת 50%	תלמידאות 10% ציון י + יב 90%		
	בחינת בגרות 50%	בחינה פנימית 50%		
הרכב ציון סופי	ציון הגשה + בחינת בגרות 70%	ציון חלופת הערכה 30%	ציון הגשה + בחינה פנימית 70%	ציון חלופת הערכה 30%

בנוסף לכך תבוצע עבודת חקר בכיתה י"ב: העמקה בנושא פשיעת סייבר על פי עקרונות היחידה החמישית ותבצע על פי הנחיות מפמ"ר מדעי החברה לעבודות היחידה החמישית במדעי החברה. מצורף בנספח מחוון להערכת עבודה ביחידה החמישית.

כותבי התכנית :

התוכנית נכתבה על ידי יעל לזמי, בעלת תואר ראשון בחינוך מיוחד ותואר שני בייעוץ חינוכי, מנהלת בפועל של גימנסיה ב"ש. פיתוח התכנים נעשה בסיועם של :

ז'אן אלוש, סנ"צ בדימוס, תואר שני במדעי המדינה וקרימינולוגיה

חגית בן שאנן, קצינת נוער מחוזית

עדי אלי, תואר ראשון בקרימינולוגיה ובסוציולוגיה

שותפים לדרך לקידום התוכנית :

ניצב דוד ביתן – מפקד מחוז דרום במשטרה

נאוה דיהי – דוברת מחוז דרום

ד"ר ימית אלפסי – מנהלת מקצועית ארצית, עיר ללא אלימות

ליסיה אוחיון – מנהלת מחוז דרום בעיר ללא אלימות

סיגל מויאל גלבע – מנהלת תכנית עיר ללא אלימות בבאר שבע

צוות ההוראה :

ספיר עשוש, בעלת תואר ראשון בקרימינולוגיה: תלמד 70% מחומר הלימודים לבגרות בקרימינולוגיה .

יעל לזמי, מנהלת ביה"ס, בעלת תואר שני בייעוץ חינוכי: תלמד 30% מחומר הלימודים לבגרות בקרימינולוגיה, העוסק בחוויית האינטרנט בחייהם של מתבגרים: מודעות, פרשנות, מנגנוני התמודדות והגנה, סכנות ברשת: תפיסות ומנגנוני התמודדות של מתבגרים ועוד....מניסיונה רב השנים בתחום הייעוץ החינוכי, תלמד תכנים אלה השייכים לתחום באופיים. יעל לזמי תלמד גם את יחידת החקר (היחידה החמישית)

סנ"צ בדימוס, ז'אן אלוש, בעל תואר שני במדעי המדינה וקרימינולוגיה, בעל ניסיון של 30 שנה בתחום וניסיון רב שנים בהדרכת שוטרים במכלל הלאומית למשטרה, ילמד את 70% מחומר הלימודים לבגרות במדעי המשטרה.

סנ"צ שלמה רענן, בעל תואר ראשון במדעי המדינה ותואר שני במינהל חינוך, ילמד 30% מהחומר הלימודי במדעי המשטרה.

מטרות התכנית

המטרות הכלליות של התוכנית:

1. לימוד, הכרה והבנת זירת הפשיעה בעולם הטכנולוגי, דרכי ההתמודדות עמה והאמצעים לאכיפה.
2. לימוד, הכרה והפנמה של סוגיות הקשורות בשלטון החוק במדינה דמוקרטית.
3. פיתוח היכולת להתמודד עם סוגיות שונות הקשורות בשלטון החוק לאור הבנת התהליכים היוצרים קרקע לתופעות פשיעה ועבריינות.
4. פיתוח עמדות חיוביות כלפי שלטון החוק והמשטרה.
5. יצירת מעורבות קהילתית וחברתית פעילה של התלמידים.
6. מתן הזדמנות שווה לאוכלוסייה הטרוגנית לרכישת השכלה פורמאלית ובגרות לצד אפיק שירות צבאי משמעותי (שח"מ/מג"ב) ולצד אפיק קריירה סטי אפשרי במערכת אכיפת החוק בכלל ובמשטרה בפרט (בכפוף לתנאי הגיוס).
7. פיתוח מיומנויות למידה וחשיבה מסדר גבוה, אותן ניתן להעביר לתחומי עניין ועיסוק שונים.
8. פיתוח כישורי חיים שיאפשרו מיצוי יכולות ופיתוח אישי.

מטרות אופרטיביות:

1. התלמיד ירכוש ידע שמכיל עובדות, מושגים, עקרונות, תופעות ותהליכים הקשורים בתופעה העבריינית- ברמת הפרט וברמת תופעות פשיעה חברתיות.
2. התלמיד ינתח אירועי פשיעה ברמה התיאורטית, תוך התייחסות לתיאוריות קרימינולוגיות שונות.
3. התלמיד יישם את הידע התיאורטי, אותו רכש, על מקרי פשיעה בחברה הישראלית.
4. התלמיד יכיר ויזהה מאפיינים של אוכלוסיות שונות.
5. התלמיד יכיר ויזהה מאפיינים של אוכלוסיות שונות ואת הקשר שלהן לעבריינות.
6. התלמיד יכיר ויזהה את התפתחות השיטור מהתקופה הקדומה ועד מודלים שונים של משטרות בתקופתנו.
7. התלמיד יכיר ויזהה את שלבי התפתחות השיטור בישראל.
8. התלמיד יכיר ויזהה את מבנה משטרת ישראל ואת תפקידיה.
9. התלמיד יכיר ויזהה את מרכיבי מערכת אכיפת החוק בישראל.
10. התלמיד יכיר את החוק ויזהה כי נועד בכדי ליצור איכות חיים טובה יותר בקהילה ובמדינה למענו ובשבילו.
11. התלמיד ינתח מתוך ראייה ביקורתית אירועי פשיעה.
12. התלמיד ינתח מתוך ראייה ביקורתית את מערכת אכיפת החוק בישראל.

13. התלמיד יכיר ויזהה את מטרות הענישה וסוגיה.
14. התלמיד יכיר ויזהה את מאפייני בתי הכלא.
15. התלמיד יציע דרכים חלופיות לשיטת המאסר הנהוגה בישראל, כהענשת עבריינים.
16. התלמיד יכיר ויזהה שלבים בהתפתחות אסטרטגיית השיטור הקהילתי ודרכי יישומה במדינת ישראל.
17. התלמיד ינתח סוגיות הקשורות לעבריינות נוער בקרב אוכלוסיות מיוחדות כגון לקויי למידה ונוער מנותק.
18. התלמיד יכיר ויזהה את מורכבות חיי המתבגר והשלכותיה על התנהגותו וכן הקשר להתנהגות עבריינית.
19. התלמיד ירכוש ידע בזירת הפשיעה הטכנולוגית והתמודדות עמה.
20. התלמיד יכיר מגמות, תיאוריות וחוקים בתחום פשיעת סייבר.
21. התלמיד יזהה את אפיון זירת הפשיעה המקוונת.

מטרות בתחום מיומנויות למידה:

1. התלמיד ינתח סיטואציות וטבלאות.
2. התלמיד ינתח חומרים כתובים, סרטים ותכניות בנושאי הלימוד.
3. התלמיד יפתח מיומנויות לשימוש מושכל בספרות עזר בכדי לתת תימוכין לנושא הנלמד.
4. התלמיד יפתח יכולת אוטודידקטית, אשר תאפשר לו בעתיד מיומנויות למידה עצמאיות.
5. התלמיד יפתח מיומנויות של עבודת צוות.
6. התלמיד יפתח מיומנויות ניתוח של תהליכים חברתיים.
7. התלמיד יפתח מיומנויות ביקורת על תהליכים חברתיים, עבודה עם קהילה ועבודה עם החוק.
8. התלמידים ירכשו כלים לפיתוח ראייה ביקורתית והצעות לחלופות.
9. התלמיד ירכוש מיומנויות בסיסיות של שימוש באמצעים מתוקשבים.
10. התלמידים ידעו לשלב מספר תחומי דעת בכתיבת עבודת חקר.
11. התלמיד ירכוש מיומנויות רפלקציה במסגרת הגשת דו"חות סיור.
12. שילוב ההוראה בכיתה יחד עם תכנית המעטפת המתלווה אליה, במהלך 3 שנים, יאפשר לתלמיד לרכוש אסטרטגיות חשיבה מסדר גבוה אשר יבואו לידי ביטוי במטלות הלימודיות בכלל ובדו"חות הסיור וניהול יומן רפלקטיבי בפרט.

מטרות ערכיות

1. התלמיד יפתח עמדה חיובית כלפי הקהילה בה הוא חי
2. התלמיד יגביר את מעורבותו החברתית בקהילה
3. התלמיד יעריך ויבקר את משמעות המורכבות של חברה ערכית בה קיימת התנגשות בין ערכים
4. התלמיד יפתח מחויבות אישית וקולקטיבית לשמירת החוק
5. התלמיד יגבש עמדה חיובית כלפי שלטון החוק במדינת ישראל.
6. התלמידים יחזקו את ערך הנתנה והתרומה לקהילה מטרות קוגניטיביות

מטרות חברתיות

1. התלמיד יבין את משמעות הסטייה החברתית על השלכותיה
2. התלמיד יכיר את מערכות האכיפה וחשיבותם לסדר החברתי

3. התלמידים יגבשו עמדות עצמאיות באמצעות חשיפה לתיאוריות ומאמרים
4. התלמידים יכירו את תחום עבריינות הנוער תוך התמקדות בעבריינות ברשת
5. התלמידים יישמו מושגי יסוד מתחום מדעי המשטרה והקרימינולוגיה בתיאורי מקרה
6. למידים יוכלו ליישם ולהבין אירועים אקטואליים הקשורים לנושאים הנלמדים
7. התלמידים יפתחו יכולת לניתוח תופעות תוך ראייה ביקורתית המבוססת על התכנים שילמדו

מטרות תרבותיות

1. התלמידים יכירו את המגוון התרבותי של החברה הישראלית
2. התלמידים יטפחו תפיסת עולם סובלנית

טבלה 1- מפרט תכנים 2 יח"ל – קרימינולוגיה

המורים : יעל לזמי, ספיר עשור

חלוקת נושאי הלימוד עפ"י הפירוט הבא :

כיתה י': (2 ש"ש): 71 שעות (נושאים 1-20) (ספיר עשור) מחצית מחומר הלמידה של 70% : מבוא למדעי החברה- תיאוריות ומושגי יסוד בסוציולוגיה ופסיכולוגיה
 כיתה י"א : (4 ש"ש): 113 שעות (נושאים 21-45) (ספיר עשור) מחצית מחומר הלמידה של 70% : תיאוריות בקרימינולוגיה + עבריינות נוער + פנולוגיה
 (2 ש"ש): 54 שעות (נושאים 46-56) (יעל לזמי) (הערכה חלופית 30%) : עבריינות סייבר- תכנית מניעה

מס"ד	נושא +תת נושא	מספר שעות הוראה	מטרות ההוראה	מושגים מרכזיים	רמות חשיבה	ביבליוגרפיה (פירוט בהמשך)	דרכי הערכה + אסטרטגיות חשיבה
1	מבוא למדעי החברה: מה הם ובמה הם עוסקים	2	הבנת הבסיס לתחום הדעת- הכרת והבנת מושגי יסוד	חקר חברה אנושית, תחומי דעת עיקריים של מדעי החברה: מה הם חוקרים ובמה הם עוסקים ומתמקדים.	ידע הבנה	סוציולוגיה במעגלי החברה: ספר תרבות 32-38, 8-23	
2	מהי תרבות?	4	התלמידים יגדירו את המושגים: תרבות, הלם תרבות, דעות קדומות וסטריאוטיפים. התלמידים יבינו את ההבדלים בין המושגים סטריאוטיפ ודעה קדומה התלמיד יציג טיעונים בדיון קבוצתי בנושא	הגדרת המושג תרבות, הלם תרבות, דעות קדומות וסטריאוטיפים	ידע הבנה ניתוח הסקת מסקנות	תרבות 41-48	

				סטריאוטיפים ודעות קדומות התלמידים יבינו את ההשלכות של סטריאוטיפים.			
	תרבות 46-73	ידע הבנה יישום	מרכיבי תרבות: חומרית, לא חומרית. ערכים: הגדרה, סולם ערכים, קונפליקט ערכים. נורמות: הגדרה, סוגי סנקציות, סמלים סימנים ושפה. ידע – מתייחס לידע אנושי העובר בתרבות מסוימת. אמונה, טכנולוגיה	התלמידים יגדירו את המושגים: ערכים: סולם ערכים, קונפליקט ערכים. נורמות: סוגי נורמות סנקציה: סוגי סנקציות, סמלים סימנים ושפה. התלמידים ידרגו את הערכים האישיים שלהם על פי מידת חשיבותם עבורם. התלמידים יקשרו בין ערכים לנורמות ולסנקציות הנגזרות מהם	8	מהם מרכיבי תרבות?	3
	תרבות 65-68	ידע הבנה יישום	מיסוד, מוסד	התלמיד יכיר תכונות של מוסדות חברתיים התלמיד יזהה מוסד חברתי בטקסט שלא נקרא התלמידים יגדירו את המושג "מיסוד" ומוסד.	4	מיסוד ומוסדות חברתיים	4

				התלמידים יכירו את מרכיבי המוסד החברתי			
מטלת ניתוח אירוע (נושאים 1-5)	תרבות 25-31 77-81	ידע הבנה יישום	<p><u>הגישה הפונקציונליסטית: פונקציה</u> דיס –פונקציה, פונקציה גלויה פונקציה סמויה, אוניברסל תרבותי <u>גישת האינטראקציה הסימבולית:</u> הגדרת מצב, משותפת/לא משותפת משמעות סמלית, פרשנות הבניית מציאות <u>גישת הקונפליקט:</u> קונפליקט בין תרבות: מאבק, יחסי כוח, משאבים, שליטה, שינוי חברתי.</p>	<p>התלמיד יבין את מאפייני הגישות השונות התלמיד יזהה מאפייני הגישות בטקסט התלמידים ישוו בין עקרונות שלושת הגישות על פי קריטריונים. התלמידים ינתחו על פי הגישה האתנוצנטרית, ויחסיות תרבותית סיטואציות מאירועי חיייהם וסרטונים.</p>	10	גישות תיאורטיות לניתוח תרבות	5
	תרבות 12-8, 10-14, 16	ידע הבנה יישום	<p>צרכים אינסטרומנטליים צרכים אקספרסיביים הגדרת קבוצה ומאפייניה: אינטראקציה חברתית, מבנה חברתי, המשכיות ויציבות חברתית. תלות הדדית. זהות קבוצתית. מכנה תרבותי משותף. הגדרת המושג קטגוריה חברתית. (ללא המון וקהל)</p>	<p>התלמיד יגדיר מהי קבוצה התלמיד יכיר ויזהה את מאפייני הקבוצה התלמידים יכירו את המונחים: צרכים אינסטרומנטליים ואקספרסיביים</p>	3	מהי קבוצה	6

				התלמידים יבחינו וישוו בין צרכים אינסטרומנטליים לבין צרכים אקספרסיביים			
	קבוצה 26-32,34,35	ידע הבנה השוואה	מיון קבוצות: גודל הקבוצה, מטרת הקבוצה ואופי היחסים בה, תנאי קבלה, לכידות חברתית	התלמידים יבינו שקבוצה חייבת לעמוד בכל חמשת הקריטריונים.	3	השוואה בין קבוצות	7
	קבוצה 38-41, 44-45	ידע הבנה יישום השוואה	קבוצת השתייכות (נולד לתוכה, חובה, בחירה), קבוצת התייחסות, סוגים של קבוצות התייחסות: נורמטיבית, משווה שלילית. הרגשת קיפוח יחסי	תלמידים יבינו את קשרי הגומלין בין קבוצות שייכות לקבוצות התייחסות. התלמידים יבינו את הקשר בין קבוצת התייחסות משווה לתחושת קיפוח יחסי.	2	קבוצת השתייכות וקבוצת התייחסות	8
	קבוצה 46-49	ידע הבנה יישום	סטטוס, הישגי, שיוכי, בסיסי. סמל סטטוס, מערך סטטוס + לא מאוזן קונפליקט סטטוס, יוקרת סטטוס, סטריאוטיפ, סטטוס שולי.	התלמידים יגדירו את המושגים סטטוס, סטטוס שיוכי/הישגי/בסיסי התלמידים יבחינו בהבדלים בין סוגי הסטטוס השונים התלמידים יזהו וינתחו את מערך הסטטוס שלהם והתפקידים הנלווים אליו התלמידים ידעו לקשר בין מערך סטטוס לא מאוזן לבין קיפוח יחסי/אובייקטיבי	2	סטטוס חברתי	9

	קבוצה 60-67	ידע הבנה	לחץ קבוצתי וקונפורמיות: המחקר של אש המחקר של מיליגרם (ציות לסמכות)	התלמידים יכירו את המושגים קונפורמיות, היענות וציות לסמכות התלמיד יבין משמעותו של לחץ וחברתי וכיצד נגרם התלמיד יבין תוצאות לחץ חברתי	3	השפעת הקבוצה על התנהגות חבריה	10
	קבוצה 70, 34	ידע הבנה	לכידות חברתית כמאפיין של קבוצה	התלמידים יבינו את משמעות הלכידות החברתית והשפעתה על חברי הקבוצה.	2	רמת הלכידות החברתית בקבוצה	11
	קבוצה 71	ידע הבנה יישום	סטייה ויחסיות הסטייה (זמן, מקום, תרבות)	התלמיד יבין את המושג סטייה חברתית התלמיד יזהה מאפייני יחסיות סטייה	2	קונפורמיות וסטייה	12
מבחן פתוח (נושאים 6-13)	קבוצה 106-106	ידע הבנה	קהילה, קהילת אינטרנט, רשתות חברתיות.	התלמיד יבין את הקשר בין הקבוצה לקהילה שהיא חלק ממנה	1	זיקתה של הקבוצה לחברה הרחבה	13
	משפחה 8-9, 58- 60, 67	ידע הבנה יישום השוואה	משפחה ומורכבותה של בחברה בת זמננו, משפחה בחברה מסורתית משפחה בחברה מודרנית, מהי מודרניזציה והשפעתה על התא המשפחתי	התלמיד יגדיר מהי משפחה התלמיד יבחין בין מאפייני משפחה מסורתית למאפייני משפחה מודרנית	3	משפחה והגורמים לדפוס' משפחה שונים	14

	משפחה 118-119, 124-125	ידע הבנה יישום השוואה	חברה פוסט תעשייתית, חברה פוסט מודרנית, מאפייני המשפחה הפוסט מודרנית, הסיבות לשיעור גבוה יחסית של גרושים, משפחה מורכבת	התלמידים יבינו מהו תהליך המודרניזציה ומהי השפעתו על המשפחה התלמידים יבינו את ההבדלים בין משפחה מודרנית לבין משפחה פוסט מודרנית. התלמידים יכירו את מאפייני המשפחה הפוסט מודרנית וידעו ליישם אותם בחיי היום יום.	4	המשפחה הפוסט מודרנית	15
	חיברות 8-10, 74-76, 77-80	ידע הבנה יישום	הגדרת המושג, חשיבות תהליך החברות לפרט ולחברה; זהות וזהויות משנה, מטרת תהליך החיברות. הנחלת התרבות, שיבוץ הפרט במבנה החברתי, פיקוח חברתי	התלמיד יבין את המושג חיברות התלמיד יבין מה הן מטרת החיברות	4	תהליך החיברות ומטרותיו	16
	חיברות 41-42,43-45, 46-49, 54-56	ידע הבנה השוואה	מיהו סוכן חיברות? סוכן חיברות ראשוני, משני. משפחה/ בית ספר/ אמצעי תקשורת כסוכני חיברות	התלמידים יבינו מהו סוכן חברות. התלמידים יכירו את תפקידי סוכני חיברות: משפחה, בית ספר ואמצעי התקשורת. התלמידים ישוו בין סוכן חיברות ראשוני למשני.	6	סוכני חיברות	17

<p>מטלת דוח צפייה (קפטן פנטסטיק) (נושאים 1-14)</p>	<p>חיברות 90-92</p>	<p>ידע הבנה הסקת מסקנות</p>	<p>תיאוריות של התבגרות: המתבגר כאדם שולי פער דורות או קונפליקט בין דורות</p>	<p>התלמידים יכירו את המושגים אדם שולי ופער דורות. התלמידים יסיקו מסקנות לגבי היתרונות והחסרונות של גיל ההתבגרות</p>	<p>2</p>	<p>תהליך התבגרות בחברה מודרנית</p>	<p>18</p>
	<p>בר-אל ונוימאיר (1996) 1, עמ' 159- 174</p>	<p>ידע הבנה יישום</p>	<p>מודע, סמוך למודע, תת מודע, , לא מודע, מנגנוני הגנה (רציונליזציה, הדחקה, הכחשה...) איד, אגו, סופר אגו, אני עליון, אני עליון נוקשה</p>	<p>התלמיד יכיר את שלבי ההתפתחות על פי פרויד הכרת מבנה הנפש על פי פרויד התלמיד יבחין בין מנגנוני ההגנה השונים התלמידים יישמו את מרכיבי האישיות ורמות המודעות על תיאורי מקרה.</p>	<p>9</p>	<p>התיאוריה הפסיכואנליטית של פרויד</p>	<p>19</p>
	<p>בר-אל ונוימאיר(1996), 2, עמ' 24-34. 3, עמ' 97-101</p>	<p>ידע הבנה יישום</p>	<p>השלבים: השלב האוראלי סנסור- אמון מול חשדנות השלב השרירי אנאלי אוטונומיה מול בושה השלב הלוקומוטורי גניטלי- (אינטואיטיביות (יזמה) מול אשמה שלב החביון- יצרנות מול נחיתות</p>	<p>התלמיד יגדירו את המושגים הבאים:אמון חשד, אוטונומיה בושה יזמה, אשמה,חריצות נחיתות, זהות טשטוש זהות, אינטימיות בדידות,פוריות קיפאון שלמות יאוש.</p>	<p>7</p>	<p>התיאוריה ההתפתחותית של אריקסון</p>	<p>20</p>

<p>מבחן פתוח (נושאים 19-20)</p>			<p>שלב ההתבגרות- גיבוש זהות מול בלבול תפקידים שלב הבגרות המוקדמת- אינטימיות מול בדידות שלב הבגרות—פוריות מול קיפאון שלב הבגרות המאוחר- אחדות האני מול ייאוש</p>	<p>התלמידים יכירו את שלבי ההתפתחות על פי אריקסון התלמיד יפתחו יכולת יישום באמצעות ניתוח מקרים מחיי היום יום, העוסקים בהתפתחות הפסיכו סוציאלית.</p>			
	<p>אדד, מ; רהב, ג; שוהם, ג קרימינולוגיה</p>	<p>ידע הבנה</p>	<p>מדע בינתחומי "מלך ללא מלכה", סקר קורבנות, סקרי דיווח עצמי, עבריינות סמויה</p>	<p>הבנת הבסיס לתחום הדעת הכרת והבנת מושגי יסוד בקרימינולוגיה</p>	<p>2</p>	<p>מבוא לקרימינולוגיה : 1. קרימינולוגיה כמדע אינטר-דיסציפלינארי 2. דרכי מחקר בקרימינולוגיה</p>	<p>21</p>
	<p>אדד, מ; רהב, ג; שוהם, ג : קרימינולוגיה גוד(2002) עמ' 137-168 למ"ס (מצ"ב קישור) שדמי(2004)</p>	<p>ידע הבנה אנליזה</p>	<p>פשע, סטייה חברתית, לגליסטית, סטטיסטית, ערכית, התנהגותית יחסיות הסטייה, סוגי עבירות, שכיחות עבירות, סטטיסטיקה משטרית, עבירה טבעית, רצח, הריגה, "יסודות כוונת התחילה", הטרדה מינית, שוד</p>	<p>התלמיד יבין מהי סטייה ויבחין בין סוגי סטייה הבחנה בין סוגי עבירות שונים התלמיד ישווה בין שכיחותן של עבירות שונות הבנה של בעיות ופגמים בסטטיסטיקה של פשיעה</p>	<p>4</p>	<p>מהי סטייה ? פשיעה: היקפה ואופייה: סוגי עבירות ושכיחותן</p>	<p>22</p>

23	גישות למחקר בקרימינולוגיה האסכולה הקלאסית האסכולה הפוזיטיביסטית	4	הכרת מאפייני האסכולה הקלאסית והאסכולה הפוזיטיביסטית	האסכולה הקלאסית, האדם רציונאלי, אסכולה פוזיטיביסטית, גורמים מולדים (ביולוגים, חברתיים, פסיכולוגיים) האדם העבריין, אחריות חברתית, דטרמיניזם	ידע הבנה אדד, מ; רהב, ג; ; שוהם, ג : קרימינולוגיה רהב (1987), 2, עמ' 41-45
24	תיאוריות ביולוגיות: לומברוזו: התפתחות גופנית ועבריינות שלדון: ליקויים ביולוגיים ועבריינות- טיפוסי גוף	2 2	הבנת התיאוריה של לומברוזו. זיהוי סוג העבריין על פי התיאוריה של לומברוזו. הבנת מרכיבי התיאוריה של שלדון. הבחנה בין טיפוסי הגוף השונים על פי שלדון	לומברוזו- דטרמיניזם גופני, אטביזם, עבריין מלידה, "עבריין חולה הרוח", אימבציליות מוסרית, עבריין בכורח המקרה, קרימינולאיד, עבריין אידיאלים, עבריין מועד. שלדון- טיפוסי גוף, מזומורפי, אנדומורפי, אקטומורפי	ידע הבנה אנליזה אדד, רהב ושוהם (2004) עמ' 99-94, 32-35 103-106, רהב (1987), 2, עמ'- 41-52
25	תיאוריות פסיכולוגיות: פרויד: התיאוריה הפסיכואנליטית	3 3	הבנה של הקשר של פרויד לעבריינות (סופר אגו חזק/חלש)	מודל סטרוקטוראלי - 3 מרכיבי אישיות - סתמי, אני, אני עליון. חרדה ומנגנוני הגנה -סוגי חרדה - נירוטית / מציאותית / מוסרית. סוגי מנגנוני הגנה. תסביך אדיפוס, תסביך אלקטרה, חרדת סירוס, קנאת הפין, אזור ארוגני, קיבעון, נסיגה. בכל אחד מהשלבים קיים משבר או קונפליקט שיש לפתור.	ידע הבנה יישום שוהם (1995) אדד (1989), עמ' 12-30 אדד, רהב ושוהם (2004), עמ'-172 178

			<p>פתרון המשבר הוא תנאי הכרחי אך לא מספיק על מנת לפתור את המשבר בשלב הבא והוא תלוי בגורמים חברתיים.</p>	<p>הבנת הקשר בין שלבי ההתפתחות והאפשרות לעבריינות</p>		<p>אריקסון- שלבי התפתחות התפתחות סטוט בולבי</p>	
<p>מבחן פתוח (אינטגרציה של מידע, ניתוח, קשרים בין רכיבים) תיאוריות בקרימינולוגיה (נושאים 21-25)</p>	<p>אדד, רהב ושוהם(2004) עמ' 342-343</p>	<p>ידע הבנה יישום</p>	<p>טכניקות נטרול רגשי אשם (מנגנון הגנה), מנגנוני הכחשת האחריות למעשה, הכחשת המצב, הפניית האשמה כלפי המאשימים, פנייה לערכים נעלים, הכוונה להשיב בעתיד את המצב לקדמותו</p>	<p>הכרת טכניקות לנטרול רגשות אשמה התלמיד יזהה טכניקות נטרול בטקסט</p>	2	<p>סייקס ומאצה: טכניקות נטרול</p>	26
	<p>אדד, רהב ושוהם(2004) עמ' 262-263, עמ' 289-321</p>	<p>ידע הבנה השוואה</p>	<p>תהליך שיגור הנורמות וקליטתן מעורבות בקהילה, קשרים, מחוייבות, אמונות</p>	<p>בולמי פשיעה על פי הירשי זיהוי מרכיבי הפיקוח החברתי הבנת תהליך סוציאליזציה השוואה בין סוציאליזציה נורמטיבית לסוציאליזציה לעבריינות</p>	2	<p>תיאוריות מתחום המשפחה : הירשי: תיאורית הפיקוח החברתי</p>	27

28	<p>משפחה ומודרניזציה גליק וגיטינס: ליקויים במבנה ותפקוד המשפחה פרסונס: מרד זכרי</p>	5	<p>הכרת המושג מודרניזציה התלמיד יבין את הקשר בין המשפחה לתוקפנות ועבריינות. הכרת המושג משפחה הרוסה הכרת הליקויים במבנה ותפקיד המשפחה</p>	<p>משפחה מודרנית לעומת מסורתית, משפחה פוסט מודרנית, הגירה, תרבות, הלים תרבות, חברה הטרוגנית, תרבות משנה, מיעוט. תפקידי המשפחה, דפוס משפחה, משפחה תקינה. המשפחה כגורם עבריינות: תהליכי המשפחה. הפנמת כללי מוסר, שיגור נורמות, מצבי קונפליקט, תיוג במשפחה. משפחה עבריינית, משפחה הרוסה, מתחים במשפחה, גודל המשפחה, סדר לידה, חסך אב, חסך אם, מרד זכרי</p>	<p>ידע הבנה השוואה</p> <p>אדד, רהב ושוהם (2004) עמ' 262-263, עמ' 289-321, רהב (1987) 5, עמ' 25-27 שוהם (1983), עמ' 74-82 סוציולוגיה במעגלי החברה</p>	
29	<p>גורמים חברתיים: סאתרלנד: התחברות דיפרנציאלית (למידה חברתית) גלזר: הזדהות דיפרנציאלית</p>	4	<p>הכרת 5 קריטריונים של קבוצה הכרת 9 העקרונות של תיאורית ההתחברות הדיפרנציאלית הסבר למאפייני הגנב המקצועי</p>	<p>התחברות דיפרנציאלית, למידה עבריינית, קבוצה אינטימית, יחסי תלות, מגע בין-אישי ישיר, משתנים ביחסים חברתיים: משך, תכיפות, טכניקות, תירוצים, הזדהות דיפרנציאלית, מודל חיקוי והזדהות, דימוי עצמי/חברתי שלילי/חיובי, בחירה, צרכים אינסטרומנטליים (חומרניים) ואקספרסיביים (רגשיים)</p>	<p>ידע הבנה ניתוח טיעון</p> <p>אדד, רהב ושוהם (2004) עמ' 35-38, רהב (1987) 5, עמ' 7-22 ספר קבוצה עמ' 8-10, 12-14, 26-32</p>	

30	בקר, שוהם, אדד: תיאורית התיוג משנתו של ג'אן ג'אנה לתיוג	6	השוואה בין התנהגות סוטה לבין מבנה חברה נורמטיבית השוואה בין תופעת הסטייה החברתית למול מבנה החברה הנורמטיבית הכרת עקרונות תיאורית התיוג הסבר המושג "קרקע מכינה" וכיצד הוא מסייע לאדם לקבל תגים חברתיים	מבנה חברה נורמטיבית, דעה קדומה, סטיגמה, הפנמה, סטריאוטיפ, גזענות, גישה אתנוצנטרית, פלורליזם, חברה הטרורגנית, גישת האינטראקציה הסימבולית, סטייה ראשונית, סטייה משנית, התנהגות סוטה,, סטייה חברתית, תג, תהליך הטלת התג, תיוג, נבוא שמגימה את עצמה, הקושי להשתחרר מהתג, הסכנות שבתיוג, השעיר לעזאזל, חוסן אנטי תיוגי, מעשה עברייני, הוויה עבריינית, קרקע מכינה התנגשות תרבויות, הלם תרבותי, תיאוריית ההזדמנויות השוות, חסימת הזדמנויות	ידע הבנה השוואה רהב(1987), 5, עמ' 33-37 אדד, רהב ושוהם(2004), עמ' 452-453 461-464, 480-482 גוד (2002), עמ' 96- 116-125, 98 נווה, רונית, תן (2004) ארון (1994), עמ' 485-545	
31	דורקהיים: אנומיה חברתית מרטון: אנומיה אישית	2 2	הכרת תיאוריית הקונפליקט והקשר שלה לתחושת ניכור וסטייה הבנת המושגים: אנומיה , אנומיה אישית ואנומיה חברתית, וגורמים לקיומם של תהליכים אנומיים . התלמיד יבחין בין הסוגים השונים של אנומיה אישית	, אנומיה חברתית, גורמים מעודדי אנומיה אישית, אנומיה חברתית אנומיה וסטייה חברתית קונפורמיות, ניכור, סולידריות חברתית, יציבות חברתית, התפוררות נורמות, התפוררות ערכית אינטראקציה סימבולית, פרשנות סימבולית	ידע הבנה השוואה אדד, רהב ושוהם(2004) עמ' 262-263, עמ' 289, 404-448 רהב (1987), (4), עמ' 33-35 סוציולוגיה במעגלי החברה: חיברות , עמ' 43-80	

	אדד, רהב ושוהם(2004) עמ' 573-575, עמ' 304,307, עמ'-320 321		צפיות חברתיות, תהליך החיברות, שיגור/קליטת נורמות, ציפיות חברתיות	התלמיד יבחין בין אנומיה אישית לבין אנומיה חברתית			
מטלת הגשה: ניתוח אירוע עפ"י תיאוריות שנלמדו (מיזוג מידע, ניתוח בעיה, הערכה, הסקת מסקנות, זיהוי רכיבים וקשרים, העלאת אפשרויות) נושאים 27-32	אדד, רהב ושוהם(2004) עמ' 321-327 שטרנהל (2008) מצ"ב קישור	ידע הבנה טיעון ניתוח	מרכז-פריפריה(מעגלים קונצנטריים) הזנחה, עוני	הבנת הקשר בין מאפיינים סביבתיים-אקולוגיים ועבריינות	2 1	גורמים סביבתיים: שואו ומקיי: אסכולת שיקגו וילסון וקיילינג: "החלונות השבורים" (סביבה ואקולוגיה)	32
	גימשי (2003), עמ' 415-416 כהן(1975), עמ'-33 38 מוסון (1998)	ידע הבנה	קטין,בגיר,חוק הנוער גיל אחריות פלילית, בר עונשין	הכרת מאפייני גיל ההתבגרות הגדרת המושג/תופעה עבריינות נוער	4	עבריינות נוער	33
	כהן(1975), עמ'-38 45, 45-50	ידע הבנה אנליזה הערכה	פולחן המיידיות,חוסר דמיון,פיתוח דחפים בצורה סמלית,פסיכופט משפחה הרוסה, משפחה עבריינית	סקירת תיאוריות שונות היכולות להסביר עבריינות נוער	6	הסיבות לעבריינות נוער: גורמים פסיכולוגיים גורמים משפחתיים	34

	אדד, רהב ושוהם(2004), עמ' 574-575, 289-292 320-321, 313-315		תיאורית למידה, תיאורית מצב חברתי, לחץ חברתי, קונפורמיות, תיאורית התיוג, הגירה ופשיעה, פיקוח חברתי, "סטייה חברתית" ככוח מלכד או מפורר		גורמים חברתיים	
34	אדד ווולף(2003), עמ' 41-60 אדד, רהב ושוהם(2004), עמ' 395-398 כהן(1975), עמ' 50- 57	ידע הבנה	פולחן קבלה, הצרכן הצעיר, קבוצת השווים, המחאה הגברית, ליקויים בהסתגלות, תיאורית ה"תקשורת מאבחנת", תהליך חברות	הבנת התהליך בו נער הופך להיות עבריין	הסיבות לעבריינות נוער: תיאוריות המתרכזות בליקוי של תהליך הסוציאליזציה בגיל ההתבגרות	4
35	אדד, רהב ושוהם(2004), עמ' 548-526, 538- 549, 556-566 רהב(1987), 5, עמ' 19-20 נווה ורוט- הלר(1993), עמ' 177-195	ידע הבנה השוואה יישום	תת-תרבות, תרבות נגד, תרבות עבריינית, חיברות לקויה, חסך בדמויות חיוביות להזדהות, קבוצת עברייני הרכוש, קבוצת ה"כייף", קבוצת האלימות אלימות לשמה, עבריינות לא רווחית, שוללנות, ערכי המעמד הבינוני מול ערכי המעמד הנמוך, נערי הקולג', נערי פינת רחוב, חברי הכנופיה העבריינית, סוגי כנופיות נוער, סמלי המעמד הבינוני	הבחנה בין סוגים שונים של קבוצות עבריינים הכרת סוגי הקבוצות השונות של עבריינות נוער על פי אלברט כהן הבחנה בין המטרות של המעמד הנמוך לבין המטרות של המעמד הגבוה הסבר לתופעה של ריבוי מקרי עבריינות בקרב המעמד הנמוך	תת-תרבות עבריינית אלברט כהן, טרשר: תת-תרבות עבריינית דאונס ורוט: מעמד הפנאי	8

			חברת השפע,תרבות הפנאי, "בני טובים", שעמום כגורם לעבריינות, הזדמנויות ופיתויים	הבנת הגורמים לעבריינות בכלל ולעבריינות "בני טובים" בפרט			
36	סוגיות בעבריינות נוער: עזובה נוער מנותק אבטלה ומצב כלכלי לקויות למידה ופיגור שכלי החיים בעולם המודרני	8	הגדרת המושג עזובה הבחנה בין גורמים ראשוניים ומשניים לעזובה הבנת השפעות האבטלה והמצב הכלכלי על התפתחות עבריינות הכרת והגדרת המושגים לקות למידה ופיגור הבנת הקשר ביניהן ועבריינות הכרת והבנת השפעות החיים בעולם המודרני על התפתחות העבריינות	עזובה, גורמים ראשוניים ומשניים, גורמים התפתחותיים וסביבתיים וגילויי עזובה אבטלה, עוני לקות למידה, פיגור, נשירה פיתוח טכנולוגי, עיור ואנומיה, תרבות המסכים	ידע הבנה טיעון הערכה וביקורת	אבישר(1990), עמ' 13,17-27 להב(2000), עמ' 8-16 לב ויזל(2001), עמ' 101-119 עינת ועינת (2009) המועצה לשלום הילד(2010), עמ' 439-510,559-628,651 סימון(2011), מצ"ב קישור	דוח צפייה (מה הרג את הילדה הטובה מירושלים?) נושאים 33-36
37	סוגי סמים ופקודת הסמים המסוכנים סמים בקרב מתבגרים מניעה והתערבות	2 2 4	הבחנה בהבדל בין תלות גופנית לתלות נפשית מיון סוגי הסמים לפי קבוצות הבנה שלסמים שונים השפעות שונות הכרת פקודת הסמים המסוכנים	סוגי סמים, תלות נפשית, תלות גופנית, פקודת הסמים המסוכנים, מניעה, התערבות, מצוקה ומתחים, סמים ועבריינות נוער, לחץ חברתי, נסגנות (מרטון) תיאורית הקונפליקט (דורקהיים) תת תרבות- "קבוצת הכייף" מעמד הפנאי (דאונס ורוט)	ידע הבנה יישום טיעון אנליזה	הורוביץ(2000), עמ' 36-39 טייכמן(1989), עמ' 21-34,44-52,103-130 לקט(2004)	

			משמעת, תכנית מניעה, מניעה ראשונית/משנית/שלישונית	הכרת הגורמים לשימוש בסמים בקרב מתבגרים			
	הורוביץ ופרנקל(1990), עמ' 19-22,74-151 שמשי(2000), עמ' 11-32,41-77,81-147 שוהם(1994), עמ' 9-37	ידע הבנה	אלימות, בריונות, מרכיבים, נתוני שירות מבחן לנוער ומשטרת ישראל	הבנה וזיהוי מאפייני האלימות הכרת המרכיבים השונים של האלימות ניתוח נתוני אלימות בני נוער	4	אלימות בקרב מתבגרים: תמונת מצב ומרכיביה	38
הגשת דוח סיור (מיזוג מידע שנאסף)					3	סיור בבית משפט והרצאה של שופט נוער	39
	שביט ושוהם(1990), עמ' 69-75	ידע הבנה יישום	הענישה בחברה השבטית המוקדמת, בורות, שיפוט מקומי, ענישה ממלכתית	השוואה בין תקופות שונות לגבי מהות הענישה	2	מבוא לפנולוגיה: הענישה- היבטים היסטוריים	40
	שביט ושוהם(1990), עמ' 79-159 רהב(1987), עמ' 11-29 שוהם ותימור(2009), עמ' 23-46	ידע הבנה יישום	הרתעה, נקם, תגמול, עקרון "מידה כנגד מידה", תיקון, טיפול, שיקום, המודל הרפואי, דו"ח מרטינסון 1974, מניעה, הגבלה, הרחקה, נטילת כושר, מודל הצדק, עונשי גוף, עונשי קלון, עונש מוות	הכרת מטרות הענישה הבחנה בין המטרות השונות של הענישה	4	מטרות הענישה	41

	שביט ושוהם(1990), עמ' 174-189 נווה ורוט- הלר(1993), עמ' 230-262	ידע הבנה	מאסר, בתי-עבודה, פנאופטיקון, בית כפרה, השיטה השקטה, מלחמת השיטות, הקנס, מאסר בעקבות אי תשלום קנס, שיטת הקנס היומי. מכאובי המאסר, תהליך הפריזוניזאציה, בתי הסוהר כמוסד טוטאלי, פתרונות לבעיות המאסר	הכרת ההשתלשלות ההיסטורית שהביאה להקמת בית הכלא המודרני	4	המאסר: היבטים היסטוריים המאסר המודרני ובעיותיו	42
	מסר-הראל(2001) מסר-הראל(2002) שוהם ותימור(2009), עמ' 311-360	ידע הבנה השוואה	שירות בתי הסוהר, מטרות המאסר, בתי הסוהר בישראל, מקומות כליאה, הצפיפות בבתי הסוהר, בעיות הסמים, האלימות בבתי הסוהר, מעצר עד תום ההליכים, מדיניות השב"ס	הכרת שירות בתי הסוהר (מטרות, מתקני כליאה) מתן הסבר לבעיות הקיימות בבתי הסוהר במדינת ישראל (סמים, אלימות)	2 2	המאסר בישראל: שירות בתי הסוהר	43
	שביט ושוהם(1990), עמ' 227-242	ידע הבנה יישום	מאסר על תנאי, מאסר סירוגי, מאסר סוף שבוע, מאסר תקופתי, עבודות שירות, שירות לתועלת הציבור, קנס, פטור, פרול	הכרת שיטות שונות לענישה המודרנית	2	חלופות למאסר	44
מבחן פתוח (אינטגרציה של מידע, ניתוח, הסקת מסקנות). נושאים 40-45	שביט ושוהם(1990), עמ' 242-311	ידע הבנה הערכה	תיאורית התיג ותיקון, תיאורית ההזדמנויות הדיפרנציאליות והתיקון, יעילות התיקון, שיטת המבחן, תיקון בקהילה, הרשות לשיקום האסיר	הכרת שיטות שונות לשיקום עבריינים הכרת תיאוריות שונות לתהליך שיקומי בחינת היעילות של השיטות השונות	4	תיקון בקהילה	45

46	תכנית מניעה עמדות ושינוי עמדות	2 2	הבחנה בין רמות המניעה השונות ומאפייניהן הגדרת המושג עמדה הבנת תהליך שינוי העמדות	רמות מניעה (ראשונית, שניונית ושלישונית) הגדרה ומאפייני העמדה, כיצד נוצרות עמדות, מדידת עמדות ושינוי עמדו	ידע הבנה	גבע(1992) בר אל ונוימאיר (1996), עמ' 81-51	מטלה 1: ניתוח בעיה, העלאת אפשרויות שונות לפתרון (הבעיה)
47	עבירות מחשב: מבוא הגדרה חשיפה לקראת בניית מיזמים בנושא- סכנות ברשת והתגוננות מפניהם	2	התלמיד יכיר ויבין רעיונות מרכזיים בתחום הפעילות הפלילית בעולם המחשבים והאינטרנט הגדרת עבירות המחשב	פעילות פלילית בעולם המחשבים והאינטרנט	ידע הבנה יישום	דוק 2016 לוי, תלמי(2001)	
48	מיפוי תופעות הפשיעה ומגמות הפשיעה במרחב הסייבר: פרוט עבירות מחשב שיטות של פשעי מחשב	8	התלמיד יכיר את עבירות המחשב השונות ויבין איך הן מתרחשות	עבירות פליליות המבוצעות באמצעות מחשב: חדירה לחומר מחשב חדירה לחומר מחשב כדי לעבור עבירה אחרת שיבוש או הפרעה למחשב יירוסיים מידע כוזב או פלט כוזב זיוף ושימוש במסמכים מזויפים התחזות לאחר בכוונה להונות הונאה בכרטיסי חיוב	ידע הבנה יישום	דוק 2016 לוי, תלמי(2001)	מטלה 2: זיהוי עבירות מחשב, אפיון מרכיביהן ודרכי הפעולה (זיהוי רכיבים וקשרים)

			קבלת דבר במרמה הימורים מקוונים איומים וסחיטה באיומים החזקה והפצה של חומר תועבה גניבת מידע ורכוש באמצעות המחשב ניצול ילדים, הטרדה מינית הטרדה מאיימת, סחר בסמים עבירות בטחון המדינה		2	עבודה על המיזם	
	פארקר (1976)	ידע הבנה	חדירה סתם חדירה לשם עשיית רווח שימוש פלילי	התלמיד יכיר ויבין את המניעים לעבירות מחשב	2	מניעים לעבירות מחשב: חלוקה על בסיס מניע	49
מטלה 3: השוואה בין מערכות שונות של נורמות לחשיפת מידע (ניתוח רכיבים וקשרים, השוואה)	למיש, ריב"ק ואלוני 2009 משי ובקר 2010 גולדשמידט 2011 שרף ומיילס 2005	ידע הבנה אנליזה	האינטרנט כזירה מרכזית עבור מתבגרים לצרכי מידע, לתקשורת בין אישית, לצרכים בידוריים ולצרכים חברתיים חוסר בשלות רגשית, שכלית והתנהגותית בהתמודדות עם תכנים נגישים אינטראקציה חברתית ברשתות בריונות מקוונת הטרדה ניצול מיני תיאוריית ה"הבנייה המשותפת"	הכרת זירת האינטרנט הבנת הסכנות האורבות ברשת הכרת מנגנוני התמודדות עם הסכנות ברשת והבנת התפיסה של בני הנוער לגבי אלימות מקוונת	6	חווית האינטרנט בחייהם של מתבגרים: מודעות, פרשנות, מנגנוני התמודדות והגנה: סכנות ברשת- תפיסות ומנגנוני התמודדות של מתבגרים	

			מערכות שונות של נורמות לחשיפת מידע תפיסת בני נוער לגבי האלימות המקוונת מנגנוני התמודדות בני נוער עם הסכנות ברשת		2	עבודה על המיזם	
	בניאל-ניסים ודולב-כהן 2012 בניאל-ניסים 2010 וייסבלאי 2011	ידע הבנה יישום הערכה	התלכדות שוויונית וחופשית אנונימיות גיבוש זהות המיוצגת ברשת החברתית ביסוס קשרים חברתיים והרחבת מעגל חברים גישת "העני המתעשר" באינטרנט	הכרת רעיונות מרכזיים לגבי רשתות חברתיות הבנת מניעים להתנהלות ילדים ובני נוער ברשתות החברתיות, ניתוח אירועים	4	ילדים ובני נוער ברשתות חברתיות באינטרנט: רקע- רשתות חברתיות באינטרנט ילדים ובני נוער ברשתות חברתיות באינטרנט	50
	וייסבלאי 2011	ידע הבנה יישום	יצירה וביטוי עצמי, "פעולה חברתית", התנסות בגיבוש זהות, בניית רשת של קשרים חברתיים ופיתוחה, יצירת תחושת שייכות והערכה חברתית. חשיפה לעבריינות מין ברשת החברתית,	התלמיד יכיר ויבחין בין ההזדמנויות לסיכונים בשימוש ברשתות החברתיות	4	הזדמנויות וסיכונים הקשורים בשימוש של ילדים ובני נוער ברשתות החברתיות	51
					2	עבודה על המיזם	

			" פגיעה מקוונת ", חשיפה לבריונות וירטואלית ולאלימות, חשיפה להסתה, לגזענות ושנאה				
	וייסבלאי 2011	ידע הבנה אנליזה	פגיעה מינית הטרדה מינית מסרים מיניים	התלמיד יכיר ויזהה עבריינות מין ברשת החברתית התלמיד יבחין במסרים מיניים	2	חשיפה לעבריינות מין ברשתות חברתיות שימוש של עברייני מין ברשת החברתית קבלת מסרים מיניים	52
	וייסבלאי 2011	ידע אנליזה	קשר ראשוני באמצעות הרשת החברתית פנייה מזרים ברשת החברתית עכבות התנהגותיות חשיפת מידע אישי קשר בין מידת פופולריות של בעל פרופיל להיקף המידע האישי שהוא מביא בו	התלמיד יזהה מניעים להתנהלות בני נוער ברשת החברתית	2	קשר עם זרים ברשת החברתית חשיפת פרטים אישיים ברשתות החברתיות	53

מטלת 4: הזדמנויות וסיכונים בשימוש ברשתות החברתיות (שאלת שאלות, העלאת מגוון נקודות מבט, העלאת אפשרויות, זיהוי רכיבים וקשרים, מיון, הסקה)	ויסבלאי 2011	ידע הבנה	כלים דיגיטליים הטרדה, הפצת שמועות, השפלה, לעג, השמצה, התחזות, הולכת שולל, הפצת מידע אישי, הרחקה, נידוי והחרמה, הפחדה, איומים וסחיטה.	התלמיד יכיר ויבין את מאפייני הפגיעה המקוונת ברשתות החברתיות	4 2	פגיעה מקוונת ברשתות החברתיות עבודה על המיזם	54
	ויסבלאי 2011	ידע הבנה יישום סינתזה	פעילות חינוכית המיועדת לילדים, הורים ומורים רגולציה ציבורית פעולות הסדרה עצמית	התלמיד יכיר ויבין את הדרכים להגנה על ילדים ובני נוער המשתמשים ברשתות החברתיות	4	הגנה על ילדים ובני נוער המשתמשים ברשתות חברתיות	55
מטלה 5: הפעלת המיזם מול ילדים ובני נוער בעיר +הצגה מסכמת של הפרויקט					4	הצגת המיזם והפצתו	56

טבלה 2 - מפרט תכנים 2 יח"ל – מדעי המשטרה

המורים : סנ"צ ז'אן אלוש + סנ"צ רענן שלמה

חלוקת נושאי הלימוד עפ"י הפירוט הבא:

כיתה י' (2 ש"ש) : 62 שעות (נושאים 1-16) מחצית מחומר הלמידה של 70% : הקדמה (משטרה במשטר דמוקרטי) + 52 שעות מדעי המשטרה
 כיתה יא' (2 ש"ש) : 57 שעות (נושאים 17-25) הערכה חלופית - 30% : עבריינות נוער חקירת ומניעת עבריינות סייבר
 כיתה יב' (2 ש"ש) : 61 שעות (נושאים 26-35) מחצית מחומר הלמידה של 70% : עבודת המשטרה

מס"ד	נושא +תת נושא	מספר שעות הוראה	מטרות ההוראה	מושגים מרכזיים	רמות חשיבה	ביבליוגרפיה (פירוט בהמשך)	דרכי הערכה+ אסטרטגיות למידה
1	משטרה במשטר דמוקרטי	4	הבנת הצורך ב"מנגנוני" שליטה וניהול של החברה/מדינה הכרות של שיטות ממשל והבחנה בניהן בדגש על דמוקרטיה, ביסוס הידע בשיטה הנהוגה בישראל.	חוק, תקנות, סדר, מרות. "שלטון העם", דיקטטורה, רודנות, אזרחים, זכויות, אזרח.	ידע הבנה השוואה ניתוח	שחר (2013)	
2	הפרדת רשויות: מחוקקת מבצעת שופטת	2	התלמיד יבין את האמצעי הדמוקרטי שבא לידי ביטוי בפיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות התלמיד יכיר את סמכויות הרשויות	פיצול כוח שלטוני, רשות מחוקקת, רשות מבצעת, רשות שופטת	ידע הבנה ניתוח ביקורת	שחר(2013)	
3	מהו שיטור ? מהי משטרה ?	2	הבחנה בין המושגים שיטור ומשטרה	שיטור משטרה	ידע הבנה ניתוח	גימשי(2003), עמ' 76-79, 23-25	

דוח סיור (מיזוג מידע שנאסף)				התלמיד יבין את תפקידי המשמר האזרחי התלמיד יכיר מבנה המטה ודרך עבודתו חשיפה לעבודת המשא"ז לקראת פעילות התנדבות	4	סיור במטה המשמר האזרחי	4
	אלירם(1990), עמ' 40-61	ידע הבנה השוואה יישום הערכה	ערבות הדדית, הסכמה הדדית, טיטינג, טיטינגמן, "הזעקות", הנדרד, הנדרדמן, שופט, שופט שלום, קונסטיבול, "צ'רלי", סיור והשגחה החוק לשיפור המשטרה במטרופולין וסביבותיה 1829, שיטור מודרני, הפרדת רשויות.	הכרת מנגנוני השיטור בעולם העתיק תיאור השתלשלות השיטור באנגליה זיהוי העקרונות של סר רוברט פיל	2 2 2	התפתחות השיטור השיטור המודרני עקרונות סר רוברט פיל	5
	אלירם(1996), עמ' 282-283 גימשי, ד(2003), עמ' 297-306, בשן(2000) גימשי(2003), עמ' 317-381 המשרד לביטחון פנים-מצ"ב קישור משטרת ישראל	ידע הבנה סינתזה	ז'נדרמריה, משטרה, חיל משטרה, משטרה לאומית ארצית, סיור, שיטור מקצועי, תכנון וארגון, תמיכה לוגיסטית, קהילה ומשא"ז, שיטור וביטחון, חקירות ומודיעין, תנועה, משאבי אנוש.	הכרת המאפיינים המרכזיים שליוו את הקמתה של משטרת ישראל	3	התפתחות משטרת ישראל	6

<p>עבודה בקבוצות: ראיון עם (בחירה) שוטר עירוני: בלש, שוטר סיור שוטר קהילתי: שוטר קהילתי שכונתי מפעיל בסיס אק"מ (ניתוח רכיבים וקשרים, ייצוג המידע, מיזוג המידע שנאסף)</p>	<p>אלירם(1996), עמ' 220-223 שדמי(2001) גימשי(1999), עמ' 136-141, 49-52, 67-72, 76-113, 217-243, 244-260 אדד ווולף(2003), עמ' 139-150 גימשי(1997) שלו ויחזקאלי(1997)</p>	<p>ידע הבנה השוואה ניתוח הערכה</p>	<p>שיטור מסורתי, אכיפתי, שיטור ממוקד אכיפת חוק שיטור עירוני, עיר ללא אלימות שיטור קהילתי, "השוטר הטוב", קהילה, שיטור ממוקד שכונה, שיטור לפתרון בעיות, שיטור ממוקד קהילה</p>	<p>הכרת מטרות ודרכי פעולה של שיטור מסורתי, אכיפתי הכרת מטרות ודרכי פעולה של שיטור עירוני, הכרת עקרונות תוכנית "עיר ללא אלימות", הכרת מטרות השיטור הקהילתי, הכרת עקרונות הפעולה המרכזיים של השיטור הקהילתי, הכרת מודלים שונים של שיטור קהילתי, הכרת קריטריונים להשוואה בין שיטות השיטור השונות, הבחנה בין שיטור מסורתי אכיפתי לשיטור קהילתי</p>	<p>2 2 2 1 5</p>	<p>שיטות שיטור : שיטור מסורתי, אכיפתי שיטור עירוני, "עיר ללא אלימות" שיטור קהילתי השוואה בין שיטות השיטור השונות הרצאה בנושא: אלימות עבודה + פרזנטציה</p>	<p>7</p>
	<p>גימשי(2003), עמ' 569-584</p>	<p>ידע הבנה הערכה</p>	<p>מודל רעננה</p>	<p>הכרת מודל רצוי (רעננה) הכרת מגמות השיטור בעתיד</p>	<p>2</p>	<p>עתיד השיטור בישראל</p>	<p>8</p>
	<p>פקודת הארגון: משטרת ישראל עץ מבנה משטרת ישראל</p>	<p>ידע הבנה סינתזה</p>	<p>מחוזות, ולאגפים, התחנה, משרדים בתחנה: חקירות, ניהול, אק"מ, סיור, מודיעין ובילוש, שרות לאזרח, שיטור</p>	<p>הכרת מבנה וארגון משטרת ישראל: מטא"ר, מחוז, מרחב, תחנה. הבחנה בין האגפים השונים הקיימים במשטרה. הכרת הליך קבלת התלונות בתחנה ובטלפון 100</p>	<p>2 2</p>	<p>מבנה וארגון משטרת ישראל מבנה תחנת משטרה.</p>	<p>9</p>

	דרגות במשטרת ישראל		קהילתי, מש"ל, 100, שיגור, ועד הגעת ניידת למקום		2	קבלת תלונות = מש"ל (מרכז שירות לאזרח), ומוקד 100 סיור בתחנה המחוזית + מוקד 100 משל"ט	
	סעיפים 3 ו 5 לפקודת המשטרה	ידע הבנה	הכרת תפקידי המשטרה על פי החלוקה הכרונולוגית של סעיף 3 לפקודת המשטרה, תוך הבנת הרצף והחלוקה, הדגשת התוספת של "בטחון הפנים" מ 1974 הדגשת ההבדלים שבין תפקידי המשטרה לתפקידי השוטרים וחלוקת סמכויות	המשך הבנת הבסיס החוקי לפעולת המשטרה בישראל תפקידי המשטרה על פי פקודת המשטרה הכרת תפקידי השוטרים על פי פקודת המשטרה	2	תפקידי משטרת ישראל, סעיף 3 לפקמ"ש	10
	אלירם(1996), עמ' 283-290, 100-159, 160-217, גימשי(2003), עמ' 213-260	ידע הבנה ניתוח	סעיף 3 לפקודת המשטרה, סעיף 5 לפקודת המשטרה ערכי משטרת ישראל עקרונות הטיפול המשטירתי בשמירת שלום הציבור שעון פשיעה	הכרת הבסיס החוקי לפעולת המשטרה בישראל הסבר תפקידי המשטרה על סמך הבסיס החוקי הסבר מדוע אזרחים פונים לתחנת המשטרה הכרת העקרונות על שמירת שלום הציבור הבנה מהו שעון פשיעה ומה חשיבותו הכרת עקרונות הלחימה בפשיעה	2	יעדי משטרת ישראל שמירת שלום הציבור, לחימה בפשיעה,	11
					3		

	261-276		פקודת המשטרה בלחימה בפשע מניעת עבירות, מניעה ראשונית, משנית ושלישונית, התקת פשיעה, הבסיס החוקי לאכיפת החוק, עקרונות פעולת אכיפת החוק, שיטור קהילתי, שיטור בשיטת "פתרון בעיות"	הכרת שלבי העבירה ודרכים בהן ניתן למנוע את העבירה הבחנה בין רמות שונות של מניעת עבריינות הכרת העקרונות לאכיפת חוק וסדר ציבורי הבחנה בין שיטות שונות להשגת סדר ציבורי		אכיפת חוק וסדר	
	נוהל ישיבות בקר משטרת ישראל ידע אישי	ידע הבנה סינתזה הערכה	תחנת משטרה, בעלי תפקידים, ישיבת בוקר במשטרה, בילוש, סיור, חקירות תפקידי מפקד התחנה, פקודת המשטרה ישיבת בוקר	הבנת חלוקת התפקידים בתחנת משטרה: הבילוש, הסיור והחקירות ואופן קיום שגרת העבודה היומית בתחנה הבנת האינטראקציה בין מפקד התחנה לראשי המשרדים	2	אופן קבלת ההחלטות בתחנת משטרה	12
מטלת עץ מבנה תחנת משטרה (סידור, מיון, ניתוח רכיבים וקשרים, מיזוג מידע שנאסף)					2	ביקור בתחנת משטרת ב"ש	
	(עפ"י חוק חקירת חשודים התשס"ב – 2002) עפ"י פה"ק – 14.01.01	ידע הבנה אנליזה	"חקירה" - תשאול או גביית הודעה בקשר לעבירה, בידי שוטר; פתיחה בחקירה – הינה:	מהי חקירה פלילית הכרה ושליטה בבסיס החוקי לחקירות. הכרת מערך החקירות. ידע בחוקים המאפשרים חקירה הבחנה בין סוגי חקירות ונחקרים	6	מבוא לחקירות	13

	<p>תקנה 1 ל"תקנות השופטים" (פסיקה אנגלית מנדטורית)- סע' 286 לחוה"ע- מאסר שנתיים. סעיף 59 לחסד"פ סעיף 58 לחסד"פ סעיף 3 לפקמ"ש</p>		<p>"פעולה משטרית לאיסוף ראיות, בגין חשד לביצוע עבירה, לרבות הליך קבלת תלונה" הכרת החוקים הנוגעים ומאפשרים חקירה. האם בוצעה עבירה, האם החשוד הוא זה שביצע מי, מה, מתי, מדוע, מקום (5 ה- מ) מתלונן, עד, מודיע, חשוד ומעמדם החוקי גביית הודעה חקירה באזהרה אופן, הכללים, הסיבות והדרך לרישום זכ"ד</p>	<p>השאלות המרכזיות בחקירה מושגים אופן גביית הודעה, אופן ניהול ורישום חקירה באזהרה וההבדל בניהן זכ"ד (זיכרון דברים)</p>			
14	דיני עונשין	ידע הבנה יישום	<p>חטא, עוון, פשע, אחריות פלילית, פתור מאחריות פלילית, גיל אחריות פלילית, יסוד נפשי, יסוד פיזי, ניתוח מרכיבי העבירות, גניבה ותקיפה ועד עבירות המתה (ג. מוות ברשלנות, הריגה, רצח).</p>	<p>עבירה: חטא, עוון, פשע. אחריות פלילית יסודות העבירה</p>	2	דיני עונשין	

	יעקב קדמי, דיני ראיות	ידע הבנה	ראיה, הוכחה, עורך דין, תביעה,	מהי ראיה, סוגי ראיות, "פירות העץ המורעל", כלל הראיה הטובה ביותר. אופן הגשת ראיות לבית המשפט, ניהול משפט= סגור, קטגור.	2	דיני ראיות	15
הגשת דו"ח סיוור (מיזוג מידע שנאסף) מבחן פתוח (נושאים 1-16)	אלעד(1996) אוונס(1998) מצ"ב קישור כתבות TV מז"פ-סרט שהופק ע"י המשטרה קלסטרון-סרט שהופק ע"י המשטרה אלעד(2001) כרמון(2000) דוידוביץ(2010) חסין(1987) סרט: רצח על הנילוס/ שרלוק הולמס	ידע הבנה יישום ניתוח סינתזה	דרכי פעולה, סוגי בדיקות, מאגרי מידע, DNA מודיעין- איסוף, מקורות, הערכה, העשרה פרופיילר	הכרת תחומי עבודת המז"פ הבנת עבודת המז"פ הכרת מעבדות מז"פ כל אחת בתחומה, סוג הבדיקות ותומתן לפענוח פשעים אפיון עבריינים על פי מאפיינים ייחודים אישיים ו"התאמתם" לעבירה	2	מז"פ בשרות המשטרה: תחומי פעילות סוגי בדיקות קלסטרון מעבדות מז"פ כל אחת על פי התמחותה פרופילאות	16
	חוק הנוער 1960, 1971 שדמי(2004)	ידע הבנה השוואה ניתוח	חוק הנוער (טיפול, השגחה, שפיטה, ענישה), קטין, בגיר, גיל אחריות פלילית, בר עונשין,	הבחנה בין חקירת קטינים לחקירת בגירים הכרת והבנת מושגים הקשורים לטיפול המשטרה בקטינים	2 1	חוק הנוער- טיפול והשגחה טיפול המשטרה בקטינים	17

	הפרוצדורה הפלילית בנוער משפט לנוער		דיון בדלתיים סגורות, הפרדה בין קטין לבגיר, אופן הצגת הראיות.	מחלק הנוער, חוקר נוער, בית משפט לנוער, גישה סלחנית, חקירת קטינים, אחריות פלילית, רישום פלילי, את"ק (אי תביעה קטינים), עובד נוער, קצין מבחן לנוער, פקיד סעד לחוק נוער, חוקר ילדים	סינתזה	פקודת הפרוצדורה הפלילית
18	התמודדות עם אלימות כלפי ילדים ובני נוער: אלמ"ב	2	הכרת דרכי ההתמודדות של המשטרה עם אלימות כלפי ילדים ובני נוער היסטוריה והסיבות לשינוי בחוק, התאמת המשטרה-הקמת יחידות/חוקרי אלמ"ב, הקשב והטיפול באלמ"ב	אלימות כלפי ילדים ובני נוער חובת דיווח מרכז לין	ידע הבנה יישום סינתזה	נהלי משטר ישראל. חוק הנוער טיפל והשגחה
19	המשטרה ומערכת המשפט מול הנוער: סוכנויות בקהילה המסייעות למשטרה בטיפול בנוער עבריין	2	הבחנה בין חקירת קטינים לחקירת בגירים הכרת והבנת מושגים הקשורים לטיפול המשטרה בקטינים הכרת סוכנויות שונות לטיפול בנוער עבריין והבנת דרך פעולתן. הבנת תפקידו של קצין מבחן לנוער	מחלק הנוער, חוקר נוער, חוק הנוער, בית משפט לנוער, גישה סלחנית, חקירת קטינים, אחריות פלילית, רישום פלילי, את"ק (אי תביעה קטינים), עובד נוער, קצין מבחן לנוער, פקיד סעד לחוק נוער, חוקר ילדים, שירות מבחן לנוער, תסקיר קצין מבחן, מוסדות תיקון לנוער, מוסד נעול, מוסד	ידע הבנה השוואה ניתוח	חוק הנוער 1960, 1971 גבע(1992), עמ' 153-154 גימשי(2003), עמ' 415-416 שביט ושוהם(1990), עמ' 245-270 מטלה: ניתוח אירוע העוסק בטיפול הרשויות בנוער עבריין (אינטגרציה של

מידע, ניתוח, הסקת מסקנות)			פתוח, בית סוהר לנוער, תיוג עצמי, תיוג חברתי.		1	הרצאה בנושא: חקירת קטינים	
	יחזקאלי(2016)	ידע הבנה יישום אנליזה	מרחב קיברנטי, זירת פשיעה מקוונת, זירת פשיעה במרחב הפיזי, דיני עונשין, דיני איסוף ראיות, חקירה פלילית, דיני חיפוש, דיני תפיסה	התלמיד יבחין בין זירת פשיעה מקוונת לבין זירת הפשיעה במרחב הפיזי הבנת השפעת אפיוני זירות הפשע על דיני העונשין ועל דיני איסוף ראיות (דיני החיפוש והתפיסה)	2	אפיון זירת הפשיעה המקוונת לעומת זירת הפשיעה במרחב הפיזי	20
	אוחיון(2015)- מצ"ב קישור הרדוף(2010) מלאכא(2016) אהרון(2003)	ידע הבנה ניתוח הערכה	מרחב סייבר, חסמי כניסה, פעילות עוינת, אנונימיות, חשאיות, טשטוש גבולות, הרתעה שנות מאסר שנקבעו בחוק	התלמיד יבין את האיום הקיים במרחב הסייבר התלמיד יבין את האתגר הניצב עבור מערכת החוק בתחום אכיפת פשיעת סייבר התלמיד יכיר את דרכי הטיפול בעבירות מחשב: חוק וענישה	3	הליכי חוק ומשפט: כיצד אוכפים את החוק במרחב הסייבר ענישה על עבירות מחשב טיפול המשטרה בעבירות מחשב	21
	וייסבלאי(2011) בירנהק(2006) חוק המחשבים (1995)	ידע הבנה	חוק המחשבים, מידע כוזב, פלט כוזב	התלמיד יכיר את מדיניות העמדה לדין על עבירות מחשב	4	הרצאת יחידת מאו"ר מניעת פשעים ועבירות מחשב- חוק המחשבים תשנ"ה 1995	22

	אהרן(2003) פקודת ההקמה של יחידת הונאה דרום	ידע הבנה	מפלג, חקירת מחשבים, שחזור ראיות, קניין רוחני, זיוף, הונאה.	התלמיד יכיר את מפלג חקירת עבירות מחשב במשטרה ויבין את האתגרים עמם הוא מתמודד יכיר את נושאי החקירה: זיוף, הונאה, "קניין רוחני", חקירת מחשבים.	1 1 3	מפלג חקירת עבירות מחשב במשטרת ישראל מבנה יחידת חקירות הונאה, מחוזית=הונאה, זיוף, "קניין רוחני", חקירות מחשב. סיור ביחידת הונאה דרום	23
	תורג'מן-גולדשמיט (2001) בירנהק(2006) הכט(2005) נחמני(2013)	ידע הבנה השוואה ניתוח	האקר, "רוצה להיות" האקר, האקר המוסרי, "קראקר", "קראקרים לשעבר", הפרת זכות יוצרים, פריצה למחשב, עבירות העתקה, מכירה ופריצה של תוכנות מוגנות, "פריקינג"	הכרה והבנת הטיפולוגיה של האקרים הכרת החקיקה בתחום האקרים	2	טיפולוגיה של האקרים האקרים וחקיקה	24
מטלה מסכמת: השוואה בין זירות פשע (סידור, מיון,	אבן וסימן- טוב (2011) שפרמן(2012) מלכא(2016)		לוחמת סייבר, טרור סייבר,	הכרת והבנת תחום הסייבר טרור, הבנת האיום ומהות החקיקה שנחקקה כדרך להתמודד עמו הכרת הדרכים להגנת סייבר	2	סייבר-טרור: לוחמת סייבר: איום וחקיקה הגנת סייבר	25

השוואה וניתוח רכיבים וקשרים) או הגשת דו"ח סיור (מיזוג מידע שנאסף)							
מטלה: ניתוח סטטיסטיקה משטרית	השנתון הסטטיסטי של משטרת ישראל- מצ"ב קישור למ"ס- מצ"ב קישור	הבנה ניתוח הערכה	דרכי איסוף המידע מהימנות	זיהוי מגמות של עבריינות על פי סוגי עבירות מאפייני עבריינים	4	סטטיסטיקה משטרית והשימוש בה	26
	סעי' 66-75 לחסד"פ – (חוק, סדר הדין הפלילי) סמכויות וחובות העיכוב סעי' 23 לחסד"פ – מעצר ללא צו	ידע הבנה סינתזה	סמכויות, מעצר, הארכת מעצר- האופן, הצורך והעילות, סמכויות הגופים השונים בהארכת מעצר (בית משפט, אישור יועמ"ש וכו..) והעברת המעצרים ממשטרת ישראל לשב"ס	הכרת סמכויות השוטר. הבנת העילות והאופן להארכת מעצר הכרת הסמכויות של גופים שונים בהארכת מעצר: בימ"ש.. יועמ"ש.. הבנת המושגים מעצר בית, אזיק אלקטרוני, בתי המעצר של שב"ס ושינוע עצורים לבתי משפט	2 2 4	סמכות העיכוב המעצר עם וללא צו, הארכת מעצר, סוגים שונים של מעצר	27
	סעי' 19 לחסד"פ פה"ק	ידע הבנה	סמכות, כוח, נשק, מעצר.	הכרת סמכות השימוש בכוח כסמכות נלוות למעצר וכסמכות קיצונית ממנה נגזר גם השימוש בנשק.	4	שימוש בכוח	28
	חוק סדר הדין הפלילי	ידע הבנה	כניסה, חיפוש, חצרים, בית משפט, צו, חובות	חיפוש עם צו שופט והעדפתו, פירוט סמכות הכניסה לחצרים וחיפוש במקום. הבנת חובות השוטר אגב כניסה וחיפוש סמכויות נלוות לכניסה לחצרים וסמכויותיו	4	חיפוש עם וללא צו	29

<p>ניתוח אירוע : סמכויות השוטר + אתיקה (אינטגרציה של מידע, ניתוח, הסקת מסקנות)</p>	<p>גימשי(2003), עמ' 531-545 אלירם(1996), עמ' 176-267</p>	<p>ידע הבנה הערכה</p>	<p>עמ"ט, אירועים תחת כיפת השמיים, ספ"כ, ישיבות נושאות ערכי משטרת ישראל טווח שיקול דעת, חסינות, שחיקת השוטרים, תרבות משטרה, אתיקה משטרתית, הקוד האתי של משטרת ישראל, סמכות השוטר וחריגה מסמכות, כניסה וחיפוש, שימוש בכוח, עיכוב, כבילה, מעצר, שחרור, ערובה פרשיית רצח בוחבוט, ועדת זיילר, "עובדה" עם אילנה דיין.</p>	<p>הכרת והבנת אופן קבלת החלטות המשטרה (עמ"ט והצגת תוכניות) הבנה מהי אתיקה בכלל ומהי אתיקה משטרתית בפרט הסבר מדוע יש שוטרים הפועלים בניגוד לאתיקה המשטרתית הכרת סמכויות השוטר הבנת סמכויות השוטר הסיבות להקמת מח"ש, הכפיפות הארגונית, הסמכויות והעבירות הנחקרות על ידי מח"ש</p>	<p>2 4 2 1</p>	<p>עבודת מטה משטרתית אתיקה בעבודת המשטרה והחריגה מסמכויות השוטר מח"ש = המחלקה לחקירות שוטרים הרצאת חוקר מח"ש</p>	<p>30</p>
	<p>גימשי(2003), עמ' 57-70 מדריך לעיון במרשם הפלילי ולהוצאת תעודת יושר- מצ"ב קישור</p>	<p>ידע הבנה יישום השוואה סינתזה</p>	<p>פלילים, חסד"פ מעצרים, מעכב, חיפוש, תהליך החקירה, פתיחת תיק, אי- תביעה, סגירת תיק, תביעה, כתב אישום, שימוע, משפט, בית-משפט השלום, בית משפט מחוזי, בית משפט עליון, גזר דין, ערעור, ענישה</p>	<p>הכרת מושגים: מעצר, חקירה, הגשת כתב אישום ומושגם מרכזיים בהליך הפלילי הכרת סמכויות, נהלים הבנת שלבי ההליך הפלילי הבנת הליך מחיקת רישום פלילי הכרת חוק ההתיישנות</p>	<p>4</p>	<p>ההליך הפלילי מחיקת רישום פלילי, חוקי התיישנות.</p>	<p>31</p>

			רישום פלילי, חוק ההתיישנות, אי תביעה				
	פקודת שס"ס	ידע הבנה	המשרד לביטחון פנים- שב"ס – יחידות מיוחדות	הכרת שרות בתי הסוהר, מבנה החייל והיחידות הפועלות בו ויעודן: "נחשון", "מצדה", "דרור".	2	שרות בתי הסוהר: מבנה, יחידות ויעודן	32
	חוק העונשין פקודת התעבורה תקנות התעבורה	ידע הבנה	יחידת תנועה, מבנה, ייעוד, אכיפה, מתנ"א, נהיגה נכונה, נהיגה מסוכנת, "אור ירוק" "יסודות העבירה, עבירה אבסולוטית יחידות התנועה במשטרת ישראל: מתנ"א, פק"ס, סייר תנועה. מבנה ויעוד, כלי אכיפה, רכב דו גלגלי – אופניים חשמליים. תביעות תעבורה: יחוד, מבנה, הליך שפיטה – ב.ב.ק	הכרת יחידות התנועה במשטרת ישראל הכרת מבנה ויעוד יחידות התנועה הכרת כלי האכיפה שלרשות יחידות התנועה הכרת מתנ"א	4 2	עבירות תעבורה: הרצאת תובע משטרת	33
הצגת דילמה: מחיקת רישום פלילי א הפעלת סוכנים (חלוקה ל- 2 קבוצות)	פקמ"ש (פקודות המשטרה) סרטים אקטואליים נוהל סגירת תיק פלילי, פרקליטות	ידע הבנה סינתזה	סוכן, סוכני אלוהול, סוכנים משטרתיים וסוכנים עבריינים:	התלמיד יכיר את סוכני משטרת ישראל ופועלם התלמיד יבחין בין סוגי סוכנים ויכיר את מטרת עבודתם התלמיד יבין את הקשיים והדילמות העולים מהפעלת סוכנים	6	סוכנים במשטרת ישראל	34

מבחן פתוח (נושאים 23-35)	פקודת מבנה וארגון משטרת ישראל	ידע הבנה	שח"מ, הקצאות, השמה, שיבוץ	הכרת המכללה הלאומית לשוטרים המבנה והרציונל לקיומה חשיפה לשירות שח"מ להעלאת מוטיבציה לגיוס ליחידה במסגרת השירות הצבאי	4 4	המכללה הלאומית לשוטרים סיוור במכללה הלאומית לשוטרים	35
-----------------------------	----------------------------------	-------------	------------------------------	---	--	---	----

ביבליוגרפיה ומקורות עזר למורה (בהמשך תבנה מקראה לתלמיד עם חומרים ייעודיים, מונגשים לתלמיד)

- אבישר, ג. (1990). סוגיות בחינוך מיוחד: עזובה ועבריינות נוער. האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 13, 17-27
- אבן, ש' וסימן-טוב, ד'. (2011). המלחמה במרחב הקיברנטי. מילון מונחים. מושגים, מגמות ומשמעויות לישראל. המכון למחקרי ביטחון לאומי. עמ' 65-74
- אדד, מ. וולף, י. (2003). עבריינות וסטייה חברתית-תיאוריה ויישום. בר אילן:רמת גן. עמ' 41-60, 139, 150
- אדד, מ'. (1989). העבריינות בהתהוות. רמת-גן. אור עם. עמ' 12-30
- אדד, מ. רהב, ג. שוהם, ש. (2004). קרימינולוגיה. שוקן. ירושלים ותל-אביב. עמ' 16-18, 24-26, 32-38, 41-60, 94-99, 103-106, 172-178, 262-263, 289-327, 342-343, 395-
- 398, 452-453, 461-464, 480-482, 526-538, 548-549, 556-566
- אהרן, ד'. (2003). עבירות מחשב. הכנסת, מרכז מחקר ומידע
- אוחיון, מ'. (2015). כיצד אוכפים את החוק במרחב הסייבר? טכנולוגיות מחשוב חדשניות בשירות המשטרה. <http://ibu.co.il/?p=922>
- אור נקי. 21.4.2012. רודולף ג'וליאני מדבר על תיאוריית החלונות השבורים: <http://www.youtube.com/watch?v=VX7hDYLPf6S>
- אוונס, ק. (1998). יומני חקירה. כרטא. ירושלים.

- אלירם, י'. (1996). משטרה וחברה-מבוא למדעי המשטרה. ירושלים, מולטיפרס. עמ' 296-298 , 282-290 , 100-267
- אלעד, א'. (1996). מחקר השוואתי של שיטות בתחום הזיהוי הפלילי. פלילים, ה'. עמ' 187-244
- אלעד, א'. (2001). הטיות שיפוט והחקירה הפלילית. משטרה וחברה. 5. עמ' 99-133
- ארון, ר'. (1994). ציוני דרך בהגות הסוציולוגיה. ת"ל. האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 485-545
- אשל תומר. 19.3.2013. סיירת ניקיון בחיפה- חלונות שבורים: <http://www.youtube.com/watch?v=qxtevQ5Tka>
- בוניאל-ניסים, מ'. דולב-כהן, מ. (2012). ילדים כותבים על קירות:תרבות הפייסבוק. עיון ומחקר בהכשרת מורים, 13. עמ' 207-231
- בוניאל-ניסים, מ'. (2010). רוצה להיות חבר שלי? על חברות ואלימות צעירים בפייסבוק. עת השדה. 5. עמ' 21-27
- בירנהק, מ'. (2006). משפט המכונה: אבטחת מידע וחוק המחשבים. איגוד האינטרנט הישראלי.
- בר-אל, צ. נוימאיר, מ'. (1996). מפגשים עם הפסיכולוגיה. (1). רכס. אבן יהודה. עמ' 159-174
- בר-אל, צ. נוימאיר, מ'. (1996). מפגשים עם הפסיכולוגיה. (2). רכס. אבן יהודה. עמ' 24-34
- בר-אל, צ. נוימאיר, מ'. (1996). מפגשים עם הפסיכולוגיה. (3). רכס. אבן יהודה. עמ' 97-101
- בשן, ע'. (2000). משטרת ישראל-דין וחשבון שנתי 2000. המחלקה לתקשורת, אגף קהילה ומשא"ז
- גבע, ר'. (1992). אסטרטגיות במניעת פשיעה-שיטות, יישום והערכה. ירושלים: משרד המשטרה. עמ' 153-154
- גוד, א'. (2002). על הסטייה. האוניברסיטה הפתוחה. רמת-אביב, תל אביב. עמ' 37-39, 116-125
- גולדשמידט, ר'. (2011). אלימות וירטואלית בקרב בני נוער. מרכז המחקר והמידע של הכנסת.
- גימשי, ד'. (1999). שיטור קהילתי בישראל ובעולם. משטרת ישראל, היחידה לשיטור קהילתי, המטה הארצי, ירושלים. עמ' 217-260 , 136-141 , 76-113 , 67-72 , 49-52
- גימשי, ד'. (1997). השיטור כפרופסיה מלוכד גנבים ל"זם קהילתי". משטרה וחברה. 1. עמ' 5-25
- גימשי, ד'. (2003). משטרה בדמוקרטיה. משטרת ישראל. המטה הארצי. אגף משאבי אנוש. עמ' 213-276 , 76-79 , 57-70 , 23-25 , 297-306 , 317-381 , 415-416 , 531-545 , 569-584
- גולדשמידט תורג'מן, א'. (2001) "להיעשות סוטה: הבניית המציאות של עברייני מחשב", חיבור לשם קבלת דוקטור לפילוסופיה האוניברסיטה העברית בירושלים
- גולדשמידט, ר'. (2011). אלימות וירטואלית בקרב בני נוער. מרכז המחקר והמידע של הכנסת.
- דוידוביץ, א'. (2010). ושיועד לשאול: על התשאול המקצועי והאפקטיבי. אופיר ביכורים
- דוק, א'. (2016). עבירות מחשב ואינטרנט:

<https://www.dok.co.il/%D7%94%D7%AA%D7%9E%D7%97%D7%95%D7%AA/%D7%A2%D7%91%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%AA->

<http://www.masa.co.il/article/128/%D7%A0%D7%99%D7%95-%D7%99%D7%95%D7%A8%D7%A7-%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%A6%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%9C-%D7%92%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%90%D7%A0%D7%99>
 הורוביץ, ת'. פרנקל, ח'. (1990). דפוס אלימות של בני נוער. ירושלים: מכון סאלד. עמ' 19-22, 36-39, 74-151.
 הכט, י'. (2005). האקרים: בין טכנולוגיה לפשיעה ווירטואלית. איגוד האינטרנט הישראלי
 המועצה לשלום הילד- מרכז לפיתוח ומחקר ילדים בישראל- שנתון סטטיסטי 2010. עמ' 439-510, 559-628, 651
 הרדוף, א'. (2010). דיני העונשין גולשים באינטרנט: היסוד הפיזי הווירטואלי. הפרקליט נ"ב, תשע"ג. עמ' 67-149
 השנתון הסטטיסטי של משטרת ישראל 2012: <http://www.police.gov.il/Doc/TfasimDocqst2012.pdf>
 ויסמונסקי, ח'. (2007). חלופות לאכיפה המדינית ברשת האינטרנט: <https://www.law.co.il/articles/2007/02/20/default-slug-207>
 וייבלאי, א'. (2011). ילדים ברשתות חברתיות באינטרנט. הכנסת, מרכז המחקר והמידע.
<http://he.wikipedia.org/wiki> ויקיפדיה
 ורוניקה מרס- סדרת tv (מז"פ+פרופילאות): <http://www.tapuz.co.il/blog/net/ViewEntry.aspx?enteyId=2432992&skip=1>
 חוק הנוער- טיפול והשגחה, תש"ך (1960)
 חוק הנוער- שפיטה, ענישה ודרכי טיפול, תשל"א (1971)
 חוק המחשבים- תשנ"ה, 1995
 חסין, י'. (1987). העברייני המועד, העברייני המסוכן והעברייני בעל הקריירה הפלילית. עבריינות וסטייה חברתית. ט"ו. 5-18
 טייכמן, מ'. (1989). לחיות בעולם אחר:אלכוהול, סמים והתנהגות אנושית. ת"א:רמות. עמ' 21-34, 44-52, 103-130
 טננבוים, א'. (2003). על שוטרים וגנבים. אוניברסיטה משודרת. עמ' 9-16
 יחזקאלי, פ'. (2016). פשיעת סייבר. ייצור מידע
 ינאי, י'. (2006). ניו יורק המליציות של ג'וליאני. מסע אחר. גיליון 99: <http://www.masa.co.il/article/128/%D7%A0%D7%99%D7%95-%D7%99%D7%95%D7%A8%D7%A7-%D7%94%D7%9E%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%A6%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%A9%D7%9C-%D7%92%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%90%D7%A0%D7%99>
 כהן, י'. (1975). עבריינים צעירים בישראל. גומא, תל- אביב. עמ' 33-57
 כרמון, מ. (2000). חוקרים נחקרים ומה שביניהם. תל-אביב. סער
 לב ויזל, ר'. (2001). ילדים עניים- תפיסת מעמד סוציאקונומי וקריירה תעסוקתית בעתיד. מפגש לעבודה סוציאלית(4). עמ' 101-119
 להב, ח'. (2000). נוער בסיכון- התופעה בפרספקטיבה. מניתוק לשילוב(10). עמ' 8-16

לוי, צ'. תלמי, י'. (2001). "הפשע האלקטרוני". הסדנא לפרוייקטים באוניברסיטת בר-אילן למיש, ד'. ריב"ק, ר' ואלוני, ר'. (2009). ילדים ישראלים גולשים באינטרנט. מפאניקה מוסרית להורות אחראית. מגמות, מו (1-2). עמ' 137-163

למ"ס- לשכה מרכזית לסטטיסטיקה: <http://www.cbs.gov.il/reader/?Mlval=cw> usr view SHTML&ID=394

לקט, ר'. (2004). משמעות: תכנית מניעה בנושא סמים לכיתות י'-יא'. ירושלים: משרד החינוך והספורט. מנהל פדגוגי.

מדריך לעיון במרשם הפלילי ולהוצאת תעודת יושר : [http:// gov.il/firstgov/TopNav/Situations/SCertificateGuides/SCriminalRecord/SCRecord](http://gov.il/firstgov/TopNav/Situations/SCertificateGuides/SCriminalRecord/SCRecord)

מוסן, פ'. (1998). התפתחות הילד ואישיותו. כרך ב'. לדורי:ת"א

מז"פ- סרטון שהופק על ידי המשטרה: <https://www.youtube.com/watch?v=FE9Bfbkek-Q>

מז"פ- סרטון 2 שהופק על ידי המשטרה: <https://www.youtube.com/watch?v=AaSpM7g8eps>

מלכא, מ'. (2016). פשיעה בעולם הסייבר. כתב העת משטרה וחברה

מסר-הראל, א'. (2001). צוהר לבית-הסוהר. שירות בתי הסוהר. לשכת הדוברות

מסר-הראל, א'. (2002). התמודדות עם נגע הסמים בשירות בתי-הסוהר. שירות בתי הסוהר. לשכת הדוברות

משרד לביטחון פנים: <http://mops.gov.il/Pages/HomePage.aspx>

משטרת ישראל: <http://www.police.gov.il>

נווה, נ'. רוט-הלר, ד'. (1993). היחיד והסדר החברתי. עם עובד, תל-אביב. עמ' 177-195, 230-262 נווה נ'. אלעד ר'. חן א'. (2004). סוציולוגיה במעגלי החברה. רכס: ספר תרבות. עמ' 25-31, 46-73, 77-81, 99-134 ספר קבוצה. עמ' 8-10, 12-14, 26-32, 38-41

ספר משפחה. עמ' 8-10, 41-42 ספר חיברות. עמ' 43-80

נחמני, ע'. (2013). עבירות מחשב. <http://www.mishpati.co.il/articale/1911>

סימון, ל'. (2001). איך תגמלו את הילדים מהאיפון? עשר פלוס, מאקו: <http://www.mako.co.il/home-family-kids/education/Article-afe3c2d2d53d231006.htm>

ספיר, י'. (2009). החלונות השבורים של ג'וליאני. הארץ: <http://www.haaretz.co.il/opinions/1.1256254>

סרטים: רצח על הנילוס, שרלוק הולמס

עינת, ע'. (1995). כן לא שחור לבן- משברי ההתבגרות בישראל על סף שנות ה-2000. תל-אביב: איתאב

עינת, ע'. עמלה, ת'. (2009). כתב אישום: ליקויי למידה, נשירה ועבריינות. הקיבוץ המאוחד.

פארקר (1976) : img1.tapuz.co.il/CommunaFiles/1899893.doc

רהב, ג'. (1987). סטייה חברתית. (2). האוניברסיטה הפתוחה: רמת אביב, תל-אביב. עמ' 41-52

רהב, ג'. (1987). סטייה חברתית. (4). האוניברסיטה הפתוחה: רמת אביב, תל-אביב. עמ' 33-35

רהב, ג'. (1987). סטייה חברתית. (5). האוניברסיטה הפתוחה: רמת אביב, תל-אביב. עמ' 22-47, 27-25, 33-37

רהב, ג'. (1987). סטייה חברתית. (6). האוניברסיטה הפתוחה: רמת אביב, תל-אביב. עמ' 29-11

שביט, ג'. שוהם, ש'. (1990). עבירות ועונשים. עם עובד, ספריה אוניברסיטאית. עמ' 159-61, 189-174, 311-242

שדמי, א'. (2004). רודפי צדק: מחקרים בפשיעה ואכיפת החוק בישראל. (עורכים שותפים: ישראל קים ולוי עדן). תל-אביב, צ'ריקובר

שוהם, ש'. (1994). אלימות. תל-אביב: אור עם. עמ' 9-37

שוהם, ש'. (1983). תיוג משפחה וזנות. מגמות 28. עמ' 82-74

שוהם, ש'. (1995). אישיות וסטייה. תל-אביב. אור עם. פרק 11

שוהם, ש'. תימור, א'. (2009). סוגיות בתורת הענישה בישראל. אח. עמ' 46-23, 360-311

שחר, ד'. (2013). ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית. כנרת.

שטרנהל, ז'. (2008). אורות בוהקים, עיר גדולה. הארץ: <http://www.haaretz.co.il/1.1528773>

שלו, א'. יחזקאלי, פ'. (1997). שיטור קהילתי מול שיטור אכיפתי-סוגיות עקרוניות. משטרה וחברה. 1. עמ' 105-66

שמאי, מ'. (1994). משפחה ועוני, להיות הורה ולגדול כילד. ירושלים: המועצה לשלום הילד.

שדמי, א'. (2001). שיטור עירוני כהכרח היסטורי. משטרה וחברה

שדמי, א'. (2004). משטרת ישראל והנוער בראי הזמנים. תל אביב : המרכז הבינתחומי לחקר מדיניות וטיפול בילדים ונוער, אוניברסיטת ת"א

שמשי, א'. (2000). להיאבק באלימות ולהצליח. ת"א: צ'ריקובר. עמ' 32-11, 77-41, 147-81

שפרמן, ק'. (2012). פני הטרור העתידיים- סייבר טרור. המכון הישראלי לדמוקרטיה

שרף, מ'. מייזלס, ע'. (2005). נוער ישראלי, מה יש לו בחייו? את הוריו, את הוריו ואת הוריו. בתוך רהב, ג'. וזנר, י'. ונדר שוורץ, מ'. (עורכים). נוער בישראל 2004, אוניברסיטת ת"א

ביבליוגרפיה משטרתית:

סד"פ: חוק סדר הדין הפלילי.

קובץ סדרי הדין הפלילי: המשפט הפלילי, עונשין, סדרי דין, מעצרים, בתי משפט, ראיות. עורך : שלמה פרץ. הוצאת: בורסי.

פקודת הסמים המסוכנים. נוסח חדש, תשל"ג, 1973, מדינת ישראל.

פקודת התעבורה. נוסח חדש, 1961-8-1. הוצאת נבו. המאגר המשפטי. מדינת ישראל.

נספחים:

מטלת הערכה:

מטרתה של מטלת ההערכה היא להעריך את יכולתם של הלומדים ביישום התכנים שלמדו תוך שהם מפעילים מיומנויות חשיבה גבוהות כמו: תכנון, ארגון ומיזוג מידע, הסקת מסקנות, ביקורתיות וכד'.

מטלת ההערכה היא משימה מאתגרת ומושכת עבור הלומדים שאינה מתרחשת בלחץ של זמן. מטלת ההערכה היא מטלה פתוחה ומורכבת המאפשרת מתן פתרונות שונים. בתחילת ביצועה הלומדים נדרשים לתכנן את מהלך עבודתם ולהפעיל שיקול דעת בבחירת התכנים המתאימים. המשכה של עבודת הלומדים בחקירה ובמתן פתרונות שונים, התבוננות על בעיות מנקודות מבט שונות ושימוש בתהליכי חשיבה מורכבים על מנת להביא לידי ביטוי את הידע שרכשו. מטלת ההערכה מאפשרת עבודה בצוות ומעודדת את העמקת ההבנה באמצעות הדיון הקבוצתי ובאמצעות הערכה עצמית ומהלכים רפלקטיביים של הלומדים.

דוגמא למטלה בקרימינולוגיה + מחוון

עבודת תיאוריות בקרימינולוגיה (ניתוח אירוע)

חלק ראשון: מבוא:

חפשו כתבה בנושא עבירה, עבריינות אשר מביאה פרטים מרובים על עובר העבירה: מי עשה ?

פרט בהרחבה את סיפורו על פי שאלות מכוונות:

פרט בהרחבה על העבריין, שמו המלא, סיפור חייו, ילדותו, הוריו, משפחתו, היכן גדל, כיצד הגיע לפשע? האם בסביבתו הקרובה רחוקה היו עבריינים? האם הוא גדל בשכונת מצוקה? מה הייתה מערכת היחסים בינו לבין הוריו? בינו לבין אחיו? האם הוא סיים לימודים? באיזה שלב בחייו הוא ביצע פשע? האם בסביבתו הקרובה היו אנשים שהיו עבריינים? כיצד למד לפשוע? איך הגיע לפשע? האם היו סימנים בראשית חייו שהובילו אותו לפשוע? במה עסקו הוריו? האם הוא הגיע ממשפחה בה שני ההורים מתפקדים? האם במשפחתו המורחבת/הגרעינית היו אנשים שביצעו פשע? האם הוא הקים משפחה? מה מערכת היחסים בינו לבין המשפחה שהקים? האם יש דפוסים דומים בינו לבין התנהלות הוריו? מה יחסו כעת לפשע? האם במהלך חייו הוא נכנס מספר פעמים לבתי כלא?

חלק שני: ניתוח האירוע לפי התיאוריות שנלמדו:

פרק 1- פשיעה: היקפה ואופייה- סוגי עבירות ושכיחות

מה סוג העבירה בה נאשם העבריין? (חטא, עוון, פשע)

פרק 2- גישות למחקר: אסכולה פוזיטיביסטית

כיצד האסכולה הפוזיטיביסטית תסביר את הסיבה לכך שהעבריין בו בחרת ביצע פשע? הם התיאוריה שמה דגש על האדם או על סוג העבירה? האם כל בני האדם שווים לפי התיאוריה הפוזיטיביסטית? הסבר. האם התיאוריה הפוזיטיביסטית מתעלמת מהרצון החופשי והבחירה של האדם? הסבר.

פרק 3- לומברוזו: התפתחות גופנית ושלדון טיפוזי גוף

כיצד לומברוזו היה מסביר את התנהגות העבריין? התייחס לתיאוריה של שלדון: ליקויים ביולוגיים ועבריינות, טיפוזי גוף לפי התיאוריה של שלדון כיצד מבנה הגוף משפיע על סוג העבירה? האם התיאוריה מסבירה את התנהגות העבריין שבחרת? הסבר.

פרק 4- פרויד התיאוריה הפסיכואנליטית או אריקסון שלבי ההתפתחות

כיצד פרויד מסביר את הסיבות לכך שהעבריין שבחרת בחר לבצע פשע? האם הגורמים לפשיעה הם נפשיים? האם התנהגותו לפי פרויד כפוייה עליו? האם הייתה לו את חופש הבחירה? האם הסיבה לכך שהעבריין ביצע פשע נעוצה בילדותו? לפי המודל הסטרוקטוראלי (אני עליון סופר אגו מודע, אני אגו סמוך למודע, סתמי אגו איד לא מודע) איזה חלק מהמודל משפיע יותר על העבריין ויכול להסביר את הנטייה לעבריינות? הסבר.

פרק 5- גליק וג'יטנס: ליקויים במבנה ותפקוד המשפחה

מה תפקיד המשפחה בעיצוב אישיותו של הילד? (רקע כלכלי, חברתי, תורשתי, ערכים, נורמות ועוד..) מהם ההבדלים בין המשפחה המסורתית למשפחה המודרנית? מהו תהליך הסוציאליזציה? מהי המשפחה העבריינית? מהי המשפחה "ההרוסה" כצד היחסים במשפחה משפיעים על עבריינות? לפי התיאוריה האם ילד שגדל במשפחה עבריינית ילמד את דפוסי ההתנהגות? (הסבר לפי העבריין שבחרת). האם היחסים במשפחה משפיעים על עבריינות? האם הקשר הרגשי בין ההורים ובמיוחד האם, לבין הילד משפיע על התנהגות הילד? האם דחיית ההורים את הילד משפיעה על התנהגותו? האם העבריין הגיע ממשפחה גדולה? הסבר לפי התיאוריה.

תיאוריית הפיקוח החברתי הירשי

תיאוריית הפיקוח החברתי של הירשי מתייחסת למשפחה ולקשר בין ההורים לילדים.

הירשי טוען כי ילדים נמנעים מעבריינות כאשר אחרים (סוכני חירות) ובעיקר ההורים, מפעילים פיקוח על התנהגותם, האם הופעל פיקוח על העבריין שבחרת? הסבר לפי ארבעת המנגנונים של הירשי: מעורבות, קשר, מחויבות, אמונות. מה החידוש בתיאוריה של הירשי? האם הוא מסביר עבריינות או כיצד למנוע עבריינות בקרב בני נוער?

חלק שלישי: רפלקציה: על כך תלמיד להגיש רפלקציה נפרדת בעבודה.

איך הרגשת בתהליך כתיבת העבודה? כיצד נתרמת מהתהליך? כיצד חילקתם את העבודה ביניכם? האם הרגשת שהעבודה תורמת לידע שלך? מה התחדש? מה היה חסר בעבודה? האם היה קושי? מהו? מה הייתה משנה בעבודה? ועוד..

מבנה בעבודה:

שער- "עבודה בקרימינולוגיה" ושם המגישים.

תוכן עניינים (לפרט בתוכן העניינים עמודים ואיזו תיאוריה מנותחת בכל עמוד).

כתוב כל פרק בעמוד נפרד, גופן העבודה כתב David גודל 12

כתוב כותרת בכל פרק ואיזו תיאוריה אתה מנתח, בסוף בעבודה כתוב פרק ביבליוגרפיה וצרף את כל המקורות בהם השתמשת לגוף העבודה! שים לב! אין להעתיק קטעים מהמקורות השונים לגוף העבודה אלא לסכמם!! שמור על סדר התיאוריות כמי שמפורט בהנחיות העבודה.

על העבודה להיות מפורטת ומנומקת, יש להסביר כל תיאוריה תוך מתן התייחסות לרציונל התיאוריה ולעברייין שבחרת.

שלב א' - הצגת עברייין / 10 נק'			
פירוט	רמה נמוכה - 0-3	רמה בינונית - 4-7	רמה גבוהה - 8-10
✓ תיאור הרקע ממנו הגיע העברייין ✓ תיאור נסיבות הפשיעה ✓ תיאור עמדות כלפי הפשיעה	✓ תיאור הרקע של העברייין בלבד ✓ קיים תיאור רחב של העברייין הכולל רקע ואפיון נסיבות הפשיעה	✓ קיים תיאור רחב ומעמיק של העברייין על פי השאלות המכוונות ✓ הסוגיה ברורה וממוקדת	
שלב ב' - ניתוח העברייין לפי תיאוריות נלמדות / 70 נק'			
פירוט	רמה נמוכה - 0-40	רמה בינונית - 41-60	רמה גבוהה - 61-70
✓ ניתוח העברייין על פי סוגי עבירות ✓ ניתוח העברייין על פי התיאוריה הפוזיטיביסטית ✓ ניתוח העברייין על פי תיאוריית הפיקוח החברתי	✓ התלמיד ציין את סוג העבירה וסוג העבריינות ✓ התלמיד ציין כיצד האסכולה הפוזיטיביסטית מסבירה את התנהגות העברייין	✓ התלמיד ציין את סוג העבירה וסוג העבריינות ✓ התלמיד ציין כיצד האסכולה הפוזיטיביסטית מסבירה את התנהגות העברייין	✓ התלמיד ציין את סוג העבירה וסוג העבריינות ✓ התלמיד ציין כיצד האסכולה הפוזיטיביסטית מסבירה את התנהגות העברייין

<p>✓ התלמיד ציין כיצד לומברוזו הסביר את התנהגות העבריין</p> <p>✓ התלמיד ציין כיצד פרויד מסביר את התנהגות העבריין</p> <p>✓ התלמיד ציין מה תפקיד המשפחה בעיצוב אישיותו של העבריין</p> <p>✓ התלמיד ציין את השפעת הפיקוח החברתי על העבריין וערך ניתוח לפי ארבעת המנגונים של הירשי</p>	<p>✓ התלמיד ציין כיצד לומברוזו הסביר את התנהגות העבריין</p> <p>✓ התלמיד ציין כיצד פרויד מסביר את התנהגות העבריין</p>		<p>✓ ניתוח העבריין על פי לומברוזו, פרויד/אריקסון , גליק וגנטינס</p>	
ציון אישי: - רפלקציה - 10 נק'				
רמה גבוהה - 8-10	רמה בינונית - 4-7	רמה נמוכה - 0-3	פירוט	
<p>✓ הוגשה רפלקציה מפורטת הכוללת התייחסות לכל שלבי התהליך</p> <p>✓ הרפלקציה כוללת התייחסות לעבודת הצוות</p> <p>✓ הרפלקציה כוללת התייחסות ללמידת הסוגיה והרחבת הידע</p> <p>✓ הרפלקציה כוללת התייחסות לקשיים ולדרכי ההתמודדות</p>	<p>✓ ברפלקציה לא נעשתה התייחסות לשלבי התהליך</p> <p>✓ ברפלקציה לא נעשתה התייחסות לעבודה הקבוצתית</p> <p>✓ ברפלקציה חסרה התייחסות ללמידת הסוגיה והרחבת הידע</p> <p>✓ ברפלקציה לא הייתה התייחסות כלשהי לקשיים ולדרכי התמודדות</p>	<p>✓ לא הוגשה רפלקציה כלל</p> <p>✓ הוגשה רפלקציה שטחית – לא מפורטת</p>	<p>רפלקציה אישית - בכתב המתייחסת ל:</p> <p>✓ תהליך העבודה</p> <p>✓ תוכן</p> <p>✓ עבודת הצוות</p> <p>✓ קשיים ודרכי התמודדות</p>	

מבנה העבודה הכתובה 10 נק'			
פירוט	רמה נמוכה - 0-3	רמה בינונית - 4-7	רמה גבוהה - 8-10
<ul style="list-style-type: none"> ✓ הגשת העבודה בצורה מסודרת, מאוגדת וערוכה הכוללת את חלקי העבודה על פי ההנחיות . ✓ מקורות המידע בהם נעשה שימוש בסקירת הספרות מצוינים בסוף העבודה על פי כללי הכתיבה המדעית. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ הוגשו חלקים אחדים בעבודה – ללא איגוד או עריכה/ ✓ לא הוגשה רשימת מקורות 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ הוגשה עבודה ערוכה חלקית ✓ העבודה הוגשה בצורה מרושלת ✓ הוגשה רשימת מקורות חלקית ✓ רשימת המקורות החלקית נכתבה שלא על פי כללי הכתיבה המדעית 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ הוגשה עבודה שלמה הכוללת את כל שלבי העבודה ✓ העבודה הוגשה בצורה אסטטית ✓ המקורות כתובים על פי כללי הכתיבה המדעית .

מחונן מיזם חברתי : הערכה חלופית, 30% קרימינולוגיה

בהמשך מוצגת תבנית המצגת המלווה את המיזם החברתי בקרימינולוגיה : סכנות ברשת והתגוננות מפניהן נושא המטלה : זיהוי עבירות מחשב, אפיון מרכיביון ודרכי הפעולה

מס' השעות אותו מקיפה המטלה: 41 ללמידה ו: 13 שעות לביצוע המטלה: עבודה על המיזם+ הצגתו+ הפצתו

מטרת העל בתחום הדעת : התלמיד יכיר מגמות, תיאוריות וחוקים בתחום פשיעת סייבר.

מטרה אופרטיבית : התלמיד ירכוש ידע בזירת הפשיעה הטכנולוגית והתמודדות עמה ויבנה מיזם שיעזור לבני נוער להתגונן מפני סכנות ברשת .

מטרות בתחום מיומנויות למידה : התלמיד ילמד לעמוד מול קהל- יכולת פרזנטציה. התלמיד ירכוש מיומנויות חשיבה מסדר גבוה : ייצוג מידע, ניתוח בעיה, העלאת אפשרויות שונות לפתרון בעיה.

מטרות ערכיות : התלמיד יפתח מחויבות אישית וקולקטיבית לשמירת החוק. התלמיד יגבש עמדה חיובית כלפי עזרה לזולת. התלמיד יהיה מסוגל ליישם את הרקע התיאורטי שלמד בפעילויות מעשיות קהילתיות והתנדבותיות.

מטרות חברתית : התלמיד ישתתף בקבוצות למידה/תוצרים ועבוד בשיתוף פעולה איתם. התלמיד ייזום פעילות תורמת, ערכית בקרב בני נוער בעיר, במושב, בקיבוץ בו הוא גר .

הנחיות לתלמיד :

פעל על פי ההנחיות המצורפות במצגת להלן אשר תלווה את תהליך בניית המיזם אותו תבנה ותציג בפני חבריך לכיתה ובפני בני נוער בסביבתך .

2 שם המיזם

בשקופית זו עליכם להציג את שם המיזם שלכם. מומלץ לחשוב על איור או תמונה (לוגו) ועל משפט קצר וקליט (סלוגן) שיוצגו בשקופית, ויסייעו להעביר את המסר שלכם בצורה הברורה ביותר

3 תיאור החוויה האישית

בשקופית זו עליכם לתאר מה הוביל לרעיון - האם זו חוויה אישית שחוויתם? האם זה משהו שקרה לחבר? האם מקרה שראיתם או ששמעתם עליו? לדוגמא - אם הצעתם ליצור סרט אנימציה שמשכנע ילדים בגילכם לא לפגוע בפרטיות של חבריהם ברשת, תארו איך הסרט קשור לחוויה אישית שלכם או לאירוע ששמעתם עליו?

4 תיאור הבעיה/ הצורך

בשקופית זו עליכם לתאר את הבעיה או את הצורך אשר היוזמה שלכם אמורה לתת להם מענה, כמו לדוגמא: פגיעה בפרטיות, בריונות, הפצת שמועות בווטסאפ, פרסום תמונות וסרטונים פוגעניים, שימוש מוגזם באמצעים דיגיטליים ועוד...

5 תיאור הרעיון למיזם

בשקופית זו עליכם להסביר את הרעיון שלכם כדי שגם אחרים יבינו על מה אתם חושבים: מהי היוזמה שלכם? האם זהו משחק? פעילות? הצגה? סרטון? אפליקציה? למי הוא מיועד? לילדים? לנוער? אולי להורים או למורים? איך משתמשים בו? איך הוא עובד? תוכלו להוסיף שרטוט או תרשים להמחשת הרעיון

6 מה מיוחד ברעיון? מהי החדשנות?

בשקופית זו עליכם לתאר מה מיוחד ומקורי ברעיון שלכם. האם מדובר בפעילות ייחודית ויצירתית, האם תשתמשו בחומרים מיוחדים? האם אתם מציעים טכנולוגיה חדשנית או אפילו עתידנית?

<p style="text-align: center;">9 שקופית סיום</p> <p>בשקופית זו תציגו את עצמכם:</p> <p>שמות היזמים הכיתה שם בית ספר הישוב</p> <p>למי תרצו להודות? מי סייע לכם בתהליך העבודה?</p>	<p style="text-align: center;">8 אופן הביצוע</p> <p>בשקופית זו עליכם לתאר כיצד ובאילו אמצעים ניתן לפתח ולבצע את הרעיון שלכם.</p> <p>למשל, אם חשבתם על בניית משחק, חישובי- איך תיבנו אותו, באמצעות אילו חומרים או כלים?</p>	<p style="text-align: center;">7 כיצד הרעיון מקדם גלישה בטוחה ברשת?</p> <p>בשקופית זו עליכם לענות על השאלה: "אילו פעולות עלינו לזיזם על מנת לקדם התנהגות בטוחה ומיטבית ברשת?"</p> <p>התייחסו לבעיה או לצורך אשר אותם הצגתם מוקדם יותר, ונסו לחשוב כיצד הרעיון שהצעתם עונה על דברים אלו.</p>
--	---	--

מחוויון להערכה :

רמת ביצוע גבוהה – הכנה והצגת מצגת נלוות למיזם, המשקפת את תהליך בניית המיזם וכוללת רפלקציה: 20 נקודות
 בניית מיזם והצגתו בפני תלמידי ביה"ס ובפני מועצת תלמידים עירונית והפצתו לבני נוער בעיר + רפלקציה על תהליך הפצת המיזם: 40 נקודות
רמת ביצוע בינונית - הכנת והצגת מצגת נלווית למיזם : 10 נקודות, בניית מיזם : 20 נקודות .
רמת ביצוע נמוכה – בניית מיזם: 20 נקודות .

דף רפלקציה לתהליך הפצת המיזם :

1. מאילו דברים נהנית במיוחד בזמן ביצוע המשימה? מדוע?
2. מאילו דברים לא נהנית במיוחד בעת ביצוע המשימה? מדוע?
3. באילו בעיות/קשיים נתקלת תוך ביצוע המשימה? ממה נבע הקושי?
4. איך פתרת את הקשיים?
5. מה תעשה/י באופן שונה כאשר תעבוד/י בעתיד על משימה מסוג זה?
6. מה למדת תוך ביצוע המשימה על עצמך?
7. מהן המיומנויות שרכשת/ שדרגת/ יישמת במשימה זו?
8. כיצד את/ה קושר/ת את נושא המשימה לחיך הפרטיים? האם את/ה מרגישה/ה שנושא המשימה גרם לך לשנות את דרך התנהגותך/ חשיבתך בתחום בו עוסקת המשימה? הסביר/י.

סיור לימודי כהערכה חילופית במדעי החברה

מבוא: הסיור הלימודי

הסיור הלימודי הוא למידה כיתתית מחוץ לכותלי בית הספר, והוא מכונה גם "למידה חוץ-כיתתית". הלמידה בסביבות חוץ-כיתתיות שונה באופן מהותי מהלמידה בכיתה הן בהיותה אירוע חד-פעמי והן במורכבות החוויה הכוללת פן חושי, רגשי, אסתטי ואינטלקטואלי, סיור לימודי המתוכנן היטב עשוי להביא להעמקת הלמידה. לסיור הלימודי חשיבות רבה בשל יכולתו להגביר את העניין בנושא הנלמד, ובכך להוביל לשיפור בהישגי התלמידים. בד בבד, ללמידה החוץ-כיתתית ייתכנו תוצרים מגוונים נוספים כגון: שיפור מיומנויות חברתיות, שינוי בעמדות ובאמונות, ושיפור הדימוי העצמי. (במברג, 2008)

הסיור הלימודי מאפשר המשגת והרחבת הנלמד בכיתה בדרך של למידה חווייתית, אוטנטית, רלוונטית ומשמעותית, ומאפשרת למידת מושגים הדרושים לחיי יום של הלומד. בסיור הלימודי נוצר מפגש אוטנטי עם הסביבה והזדמנות ייחודית שמאפשרת ליחיד לעסוק בהבניית ידע ולאפשר לעצמו את חירות המחשבה, להציג שאלות, להרהר ולקיים פעילות גומלין עם רעיונות, עם אובייקטים בסביבה, עם אנשים וכל אחד עם עצמו.

מטרות הסיור בהוראת מדעי החברה

מטרות בתחום התוכן:

- התלמיד יעמיק בחומר הנלמד תוך כדי מפגש עם החברה הישראלית ו/או תופעות חברתיות/אישיות ו/או דמויות ייחודיות.
- התלמיד ישתמש ויתרגל תיאוריות ומושגים בתחום הדעת (בכתב ובעל פה)
- העשרת התלמיד מעבר להוראה בכיתה
- גיוון שיטות הלמידה ליצירת למידה משמעותית

מטרות בתחום המיומנויות

- התלמיד יקלוט מידע אשר ניתן בסיור, יעבד ויארגן אותו, יהיה מסוגל לנתחו ועל פיו לתכנן ולהביט קדימה.

מטרות בתחום החברתי-רגשי

- שיפור מיומנויות חברתיות
- שינוי בעמדות ובאמונות
- שיפור הדימוי העצמי

דו"ח הסיור כולל משימה רפלקטיבית. המשימות הרפלקטיביות המצורפות לכל דו"חות הסיור במהלך 3 שנים, יבנו יומן שילווה את תהליך הלמידה.

יומני תיעוד הלמידה (תיעוד ורפלקציה):

יומן תיעוד הלמידה הוא אחד מכלי הלמידה וההערכה המעודדים הסתכלות פנימה על תהליכי הלמידה והבנת החומר הנלמד. היומן מכיל אוסף של הערות ומחשבות, הנכתבים על ידי הלומדים על תהליך למידתם ועל הישגיהם. הנחיית הלומדים לחשיבה ולכתיבה רפלקטיבית מעודדת אותם ומאפשרת להם להתבונן ממרחק של זמן על המהלכים שעברו ועל תוצאותיהם. החשיבה והכתיבה הרפלקטיבית ביומני תיעוד הלמידה ממקדת את הכותבים בניתוח הנעשה, באיתור מהלכים מוצלחים שעברו עליהם ובהבנתם, ובמציאת נקודות נדרשות לחיזוק בלמידתם תוך התייחסות לתכנון השיפור הנדרש. באמצעות יומני תיעוד הלמידה, מנהלים המורים דיאלוג כתוב עם לומדיהם, ואילו הלומדים מנהלים דיאלוג פנימי עם עצמם, וחיצוני עם מוריהם ולעיתים אף עם עמיתיהם. דיאלוגים אלה מהווים סוגים של ראיות משמעותיות שהלומדים מספקים לעצמם ולמוריהם על תהליכי למידתם ומידת הבנתם את הנלמד.

עבודת החקר- על פי מחוון והנחיות מפמ"ר מדעי החברה המופיעים באתר

מחוון חדש ומעודכן להערכת עבודת חקר ביחידה החמישית (חקר כמותי) 1/1/2015

קריטריונים מפורטים		מבנה העבודה	
<ul style="list-style-type: none"> • הצגה כללית של תחום הדעת ושל חשיבותו, ושל התופעות הספציפיות הנחקרות (ב"תחום הדעת" אין הכוונה לדיסציפלינה כגון "פסיכולוגיה" אלא לעולם תוכן כגון "דימוי עצמי") (1 נק') • הצגה של שאלת החקר. (1 נק') • הצגה של השערת החקר. (1 נק') • הצגת ראשי הפרקים המרכזיים של הרקע התיאורטי, תוך התייחסות למשתנים בחקר(1 נק') • הצגת כלי החקר (שאלון/ ניסוי/ניתוח תוכן)(1 נק') 	5		מבוא
<ul style="list-style-type: none"> • סקירה תיאורטית של כל אחד מהמשתנים, הכוללת הגדרה נומינלית, תיאוריות/מחקרים/מושגים מתחום הדעת ונתונים אמפיריים רלוונטיים ממחקרים עדכניים. (3 נק' * 2 פרקים) • פרק מקשר בין המשתנים (מחקר ו/או תיאוריה ו/או רעיונות תיאורטיים) (3 נק') • פסקת סיום קצרה בכל פרק הסוקרת את הרעיונות המרכזיים שהופיעו בפרק. (1 נק' * 3 פרקים) • שילוב של לפחות שני מקורות ביבליוגרפיים בכל פרק. (1 נק' * 3 פרקים) • שימוש באסטרטגיה של מיזוג טקסטים בכל אחד מפרקי הסקירה התיאורטית. (1 נק' * 3 פרקים) 	18		רקע תיאורטי
<ul style="list-style-type: none"> • הצגת שאלת החקר (1 נק') • הצגת השערת החקר (1 נק') • הצגת המשתנים: הגדרה נומינלית (2 * 1 נק') ואופרטיבית (2 * 1 נק') לכל אחד מן המשתנים. 	6	הצגת החקר	
<ul style="list-style-type: none"> • ציון כלי החקר באמצעותו נעשה איסוף הנתונים (1 נק') והנימוק לבחירתו (1 נק'). • תיאור כלי החקר: איזה משתנה או מרכיב של משתנה נבדק בכל פריט (או קבוצת פריטים) (כולל פירוט שאלות הפוכות ואופן קידודן, במידה ויש) (3 נק') • השאלות/היגדים המופיעים בכלי החקר רלוונטיים ומנוסחים בבהירות. (3 נק') • תיאור אופן חישוב ציונו של הנבדק בכל משתנה(2*2), וכיצד מחולקים הנבדקים על-פי ציוניהם (טווח הציונים). (1 נק') 	13	כלי החקר	מבוא לחלק המעשי
<ul style="list-style-type: none"> • הצגת המדגם – אוכלוסיית המחקר (מספר הנבדקים ואופן דגימתם, שיוכם לקבוצות המחקר, מאפיינים רלוונטיים (גיל, מין וכיו"ב). 	3	מדגם	

<ul style="list-style-type: none"> • תיאור: היכן נעשה החקר (1 נק'), מתי (1 נק'), כמה זמן זה לקח (1 נק') (וכמה פעמים), האם נעשה לבד או בקבוצה (1 נק'), מה הוסבר לנבדקים (1 נק'), כיצד נשמרו פרטיותם וזכותם להפסקת השתתפות (1 נק') • הצגת המדדים הסטטיסטיים (ממוצע, שכיח, התפלגות) בהם נעשה שימוש (לפחות שניים) (2 נק') 	8	מהלך החקר	
<ul style="list-style-type: none"> • הצגת הממצאים עבור המשתנה התלוי בכללותו. (2 נק') • הצגת הממצאים למקבצי פריטים המודדים יחדיו משתנה, או הגדרה אופרטיבית שלו. (2 נק') (הצגת הממצאים לכל הגדרה אופרטיבית בנפרד במידה וישנה יותר מהגדרה אופרטיבית אחת, אם כי אין הכרח שתהיה יותר מהגדרה אופרטיבית אחת) • הצגת כל ממצא (פרטני/כללי) בשלוש צורות שונות: טבלה, גרף, הסבר מילולי. (3 נק') • ההסבר המילולי מתייחס למגמות מרכזיות / מיוחדות/ בולטות/ שעולות מהטבלה והגרף. (1 נק') • בטבלאות מוצגים לפחות שני מדדים סטטיסטיים. (1 נק') • הנתונים בגרף מוצגים באחוזים וע"פ הכללים. (1 נק') • התאמת סוג הגרף לסוג המשתנה. (2 נק') • לכל גרף ולכל טבלה – כותרת ומספור. (2 נק') 	14	ממצאים	
<ul style="list-style-type: none"> • הדיון בנוי במבנה לוגי של טיעון: טענה + נימוקים. (2 נק') • הדיון נפתח בטענה המציגה את השערת החקר כפי שנוסחה בראשית העבודה. (1 נק') • הצגה לוגית של הנימוקים (מסוג הסבר ו/או ראיה) המאששים ו/או המפריכים את הטענה. (4 נק') • קישור בין נימוקי ההסבר והראיות מהחלק התיאורטי (כולל הפניה ביבליוגרפית) לבין נימוקי הראיה מחקר השדה. (2 נק') • הסבר התוצאות (מדוע ההשערה אוששה/הופרכה), כולל ביקורת על המחקר. (3 נק') 	12	דיון, סיכום ומסקנות	
<ul style="list-style-type: none"> • כתיבת יומן רפלקציה הכולל מענה לפחות ל5 שאלות לאחר החלק התיאורטי ו5 שאלות בסוף העבודה (12 נקודות – 6 לכל נקודת זמן) בתוך היום נעשה שימוש ב: 	12	רפלקציה	

<ul style="list-style-type: none"> • מטה אסטרטגיה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים למיומנויות החקר – אסטרטגיות החשיבה בהם השתמש התלמיד במהלך כתיבת העבודה. (2X3 נק') • מטה קוגניציה – המללת ידע על תהליכי חשיבה הקשורים לתהליכי העבודה בכלל. (התהליך הלימודי/התהליך האישי/ההיבט הערכי-חברתי) (2X3 נק') • בעבודה הפרטנית התלמיד יכתוב יומן רפלקציה הכולל מענה לפחות ל3 שאלות לאחר החלק התיאורטי ו3 שאלות בסוף העבודה. 		
<ul style="list-style-type: none"> • נעשה שימוש בחמישה מקורות ביבליוגרפיים לפחות. (1 נק') * בעבודה שכתבו 3 תלמידים 6 מקורות לפחות. • נעשה שימוש עקבי בכללי הציטוט המקובלים. (1 נק') • נעשה שימוש במקורות עדכניים (מקור תיאורטי קלאסי אינו מוגבל בשנים). (1 נק') • הלימה בין הרשימה לבין העבודה (כל מקור בעבודה מופיע ברשימה ולהפך) (1 נק') • הרשימה הביבליוגרפית כתובה על פי הכללים המחייבים. (1 נק') 	5	מקורות
<ul style="list-style-type: none"> • שער העבודה כולל את הפרטים הנדרשים. (1 נק') • תוכן עניינים מפורט וכולל מספרי עמודים. (1 נק') • העמודים בעבודה ממוספרים. (1 נק') • מראה אחיד של כל חלקי העבודה: גופן, רווח בין השורות ועימוד. (1 נק') 	4	צורת העבודה
	100	סה"כ